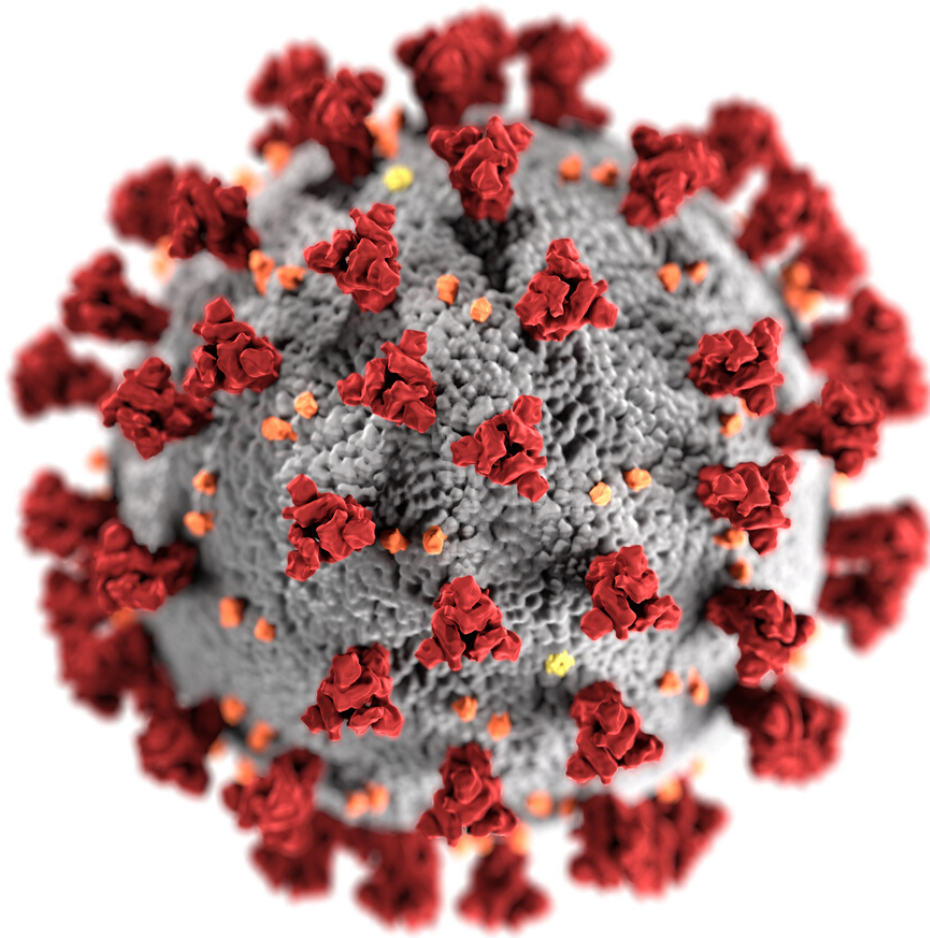




СОСТОЈБАТА СО КОВИД-19 КРИЗАТА

СТАВОВИ НА ЈАВНОСТА



ЈУНИ, 2020

Издавачи

Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС)
М-Прспект ДОО Скопје (М-Прспект)

За издавачите

Александар Кржаловски, прв извршен директор на МЦМС
Гонце Јаковлеска, извршен директор на МЦМС
Кренар Кука, Управител на М-Прспект

Истражувачи/автори

Јасмина Михаиловска, Фанија Ивановска, Александар Кржаловски

Јуни, 2020

Контакт информации:

МЦМС - адреса: ул. „Никола Парапунов“ бр. 41а; пошт. фах 55, 1060 Скопје;
Тел.: +389/2/3065-381; Факс: +389/2/3065-298; е-пошта: mcms@mcms.mk;
Веб-страница: www.mcms.mk
LinkedIn: <https://linkedin.com/company/mcms-mcic>
SlideShare: http://www.slideshare.net/mcms_mk
Facebook: <http://www.facebook.com/mcms.mk>
Twitter: http://twitter.com/mcms_mk

М-проспект - адреса: ул. „Никола Парапунов“ бр. 41, 1060 Скопје;
Тел.: +389/2/3075-366; е-пошта: contact@m-prospect.com
Веб-страница: <http://m-prospect.com/>
Facebook: <https://www.facebook.com/MProspect/>
LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/m-prospect/>

Мислењата што се изразени во овој извештај им припаѓаат на авторите и не мора да ги одразуваат и ставовите на **МЦМС и М-Прспект**.

Сите права се задржани, репродуцирањето, копирањето, трансмисијата или преводот на кој било дел од оваа публикација може да се изврши единствено под следните услови: со претходна дозвола на издавачите, заради цитирање во анализа на книгата и под услови изложени во продолжение.

Авторското право на оваа публикација е заштитено, но публикацијата може да се репродуцира на кој било начин и без наплата за едукативни намени. За копирањето во други услови, за употреба во други публикации или за превод/адаптација, треба да се добие дозвола од издавачите.

СОСТОЈБАТА СО КОВИД-19 КРИЗАТА

- ставови на јавноста -

СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	4
1.1. МЕТОДОЛОГИЈА И ПРИСТАП	4
1.2. ОБРАБОТКА И ПРИКАЖУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ.....	4
1.3. ОГРАНИЧУВАЊЕ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО.....	4
КЛУЧНИ НАОДИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО	5
ЗАГРИЖЕНОСТ ЗА МОМЕНТАЛНАТА СОСТОЈБА ВО ОДНОС НА КОВИД-19 КРИЗАТА	7
СТАВОВИ ВО ОДНОС НА ПОТЕКЛОТО НА ВИРУСОТ КОРОНА И КОВИД-19	10
ВЛИЈАНИЕТО НА СИТУАЦИЈАТА СО КОРОНА ВИРУСОТ ВРЗ РАБОТНИОТ ПРОЦЕС.....	11
ВЛИЈАНИЕТО НА КОВИД-19 КРИЗАТА ВРЗ ЕКОНОМИЈАТА	16
ВЛИЈАНИЕТО НА КОВИД-19 КРИЗАТА ВРЗ ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС.....	21
ПРОМЕНИ ВО НАВИКИТЕ НА ГРАЃАНИТЕ ПОРАДИ КРИЗАТА ПРЕДИЗВИКАНА ОД КОВИД-19 ..	24
СПРЕМНОСТ ЗА ВРАЌАЊЕ КОН АКТИВНОСТИТЕ ПРЕД КРИЗНАТА СОСТОЈБА	34
ПРИЛОГ 1. ПРАШАЛНИК	37
ПРИЛОГ 2. СТРУКТУРА НА ПРИМЕРОКОТ.....	43
ПРОФИЛ НА ИЗДАВАЧИТЕ	44
БЕЛЕШКА ЗА АВТОРИТЕ	45

ВОВЕД

Во овој извештај се презентирани и анализирани ставовите на граѓаните за моменталната состојба во светот и земјата во однос на новиот корона вирус (SARS-CoV-2), предизвикувач на болеста Ковид-19, добиени преку испитувањето на јавното мислење во периодот 16 до 22 мај 2020 година.

Извештајот е составен од вовед, вклучувајќи и методологија, наоди во однос на разни аспекти на состојбата со Ковид-19 кризата, а завршува со заклучоци.

1.1. Методологија и пристап

Анкетирањето на граѓаните е направено преку телефонска анкета, на повеќеслоен стратификуван примерок од 1000 испитаници постари од 18 години, национално репрезентативен според пол, возраст, етничка припадност, регион и место на живеење. Анкетирањето е правено на македонски и на албански јазик. Сите резултати се подложни на статистичка грешка од 3,1% со прифатливо ниво на доверба од 95%.

1.2. Обработка и прикажување на резултатите

Собраните податоци се обработени со честота и пропорција на одговорите. Резултатите се прикажани во графикони на ниво на целиот примерок. Освен со графикони, дел од податоците се прикажани и во табели, особено за значајните демографски фактори.

Во извештајот, незначително малцинство се употребува за одговори помалку од 10% од примерокот, мало малцинство за 11% до 30%, малцинство за 30% до 50%, мнозинство за 51% до 70% и големо мнозинство за повеќе од 70%.

Во извештајот не се коментирани социодемографските анализи за помалубројните етнички заедници. Во табелите и графиконите, со термините етнички Македонци, етнички Албанци итн. е означена етничката припадност на испитаниците.

При обработката се земени предвид и резултатите за „не знам“ и „без одговор“. Но, во одредени табели и графикони, за поедноставно прикажување на резултатите, не се прикажани овие резултати, поради што збирот на сите одговори не е секаде 100%.

1.3. Ограничување на истражувањето

Примерокот за истражувањето е стандарден, но се базира на податоци од пописот од 2002 година, кои можеби се застарени и не ја одразуваат целосно реалната ситуација на теренот, иако се модифицирани според периодичната процена на ДЗС од 2018 година.

Дополнително, анкетирањето е правено само на територијата на Македонија и не ги вклучува граѓаните кои имаат право на глас, но живеат или во периодот на анкетирањето престојувале во странство.

КЛУЧНИ НАОДИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО

Постои голема загриженост кај граѓаните (71%) од моменталната состојба предизвикана од Ковид-19. Демографски гледано, жените се позагрижени (81%) од мажите (62%), а етничките Македонци (75%) од етничките Албанци (56%).

Вкупно 60% се загрижени дека тие лично ќе се заразат со корона вирусот. Меѓу нив, поголем е процентот на жени (68%) од оној на мажи (52%).

Граѓаните се поделени во грижата дека без да знаат го имаат и го шират вирусот. Ваква грижа на совеста имаат 49% од граѓаните, додека 46% од нивните сограѓани рекле дека воопшто или само до некаде се загрижени за оваа можност.

Висок е процентот на оние (43%) кои сметаат дека Ковид-19 е „излезен“ од лабораторија. Од нив, 37% сметаат дека тоа е сторено со намера, а 6% сметаат дека се случила грешка. Гледано низ призмата на етничка припадност, Македонците се посклони да веруваат дека вирусот е направен во лабораторија, а Албанците дека тој не постои.

Најголем број од граѓаните (80%) сметаат дека работното место им е сигурно. Поголема сигурност во работното место покажуваат вработените во јавни институции (85%) за разлика од оние вработени во приватни компании (75%).

Висока е сигурноста во задржувањето на приходите (76%).

Иако се сигурни за своето работно место, **79% од испитаниците сметаат дека многу луѓе ќе го изгубат работното место поради вирусот.**

Вкупно 88% од граѓаните сметаат дека земјата ќе навлезе во економска криза, а 66% очекуваат дека излегувањето од неа нема да биде лесно. Етничките Македонци се оптимистични, односно побројни меѓу оние кои сметаат дека излегувањето од економска криза нема да биде лесно во споредба со оној на етничките Албанци (69% наспроти 59%).

Граѓаните ги оценуваат економските мерки на Владата со средната оценка 2,7. Вкупно 40% владините мерки ги оцениле со ниски оценки, 1 или 2, а 21% ги оцениле со 4 или 5.

Угостителство и туризам (27%), сите сектори (24%) и приватни бизниси (23%) се секторите кои се перцепирани како најпогодени со кризата. Етничките Македонци фокусот го ставаат на угостителството и туризмот (34%), а етничките Албанци (44%) на бизнис секторот.

Вкупно 77% од испитаниците целосно или до некаде се согласуваат со ставот дека е потребно отворање на економијата за враќање на работните процеси. Меѓу нив, побројни се етничките Албанци (91%) во споредба со етничките Македонци (72%).

Мнозинство од испитаниците (65%) не се согласуваат дека образовните институции треба да започнат со спроведување на часови во училиштата, ниту треба да се отворат градинките (57%) барем за децата на клучните работници.

Ковид-19, целосно или до некаде го променил животот и секојдневието на 83% од граѓаните. Таа перцепција е поголема кај жените (88%) во споредба со мажите (78%), кај вработените во приватни институции (90%) и кај студентите (87%).

Повеќе од половината (59%) со 4 или 5 го оцениле степенот на изолација за време на кризата. Меѓу нив, побројни се жените (69%) во однос на мажите (49%) како и повозрасните граѓани, особено оние над 66 години каде процентот изнесува 90%.

Пандемијата ги променила и навиките за купување на граѓаните, па сега пазари само еден член на семејството (29%) или поретко купуваат во продавници (27%). Ковид-19 не влијаел на промена на навиките за купување на 17% од испитаниците.

Голем број од граѓаните (85%) имаат целосна или делумна поддршка од семејството, пријателите и познаниците.

Секој четврти испитаник ги одложил лекарските прегледи и посетите кај доктор заради пандемијата.

Поголем е стравот за блиските (32%) отколку за себе (19%). За најголем број (71%) односите во семејството не се промениле, а речиси **секој петти (19%) рекол дека односите се подобрани.**

Граѓаните се преокупирали со информациите за Ковид-19. Еднаш или неколку пати на ден ги следат ваквите информации дури 86% од испитаниците. **Средната оценка за покривањето на вестите за пандемијата за националните медиуми е 3,4.**

Повеќе од половина од испитаниците (55%) не се спремни да ја користат апликацијата „СтопКорона“, за разлика од 21% кои се целосно или до некаде спремни за тоа.

Работното место (35%) и работните состаноци (27%) се местата каде испитаниците би се чувствувале најкомфорно да се вратат веднаш.

Трговските центри и продавниците би ги посетиле истиот месец (28%) односно, во наредните еден до три месеци (29%). Слични се одговорите на испитаниците во однос на посетата на **рестораните и кафулињата.**

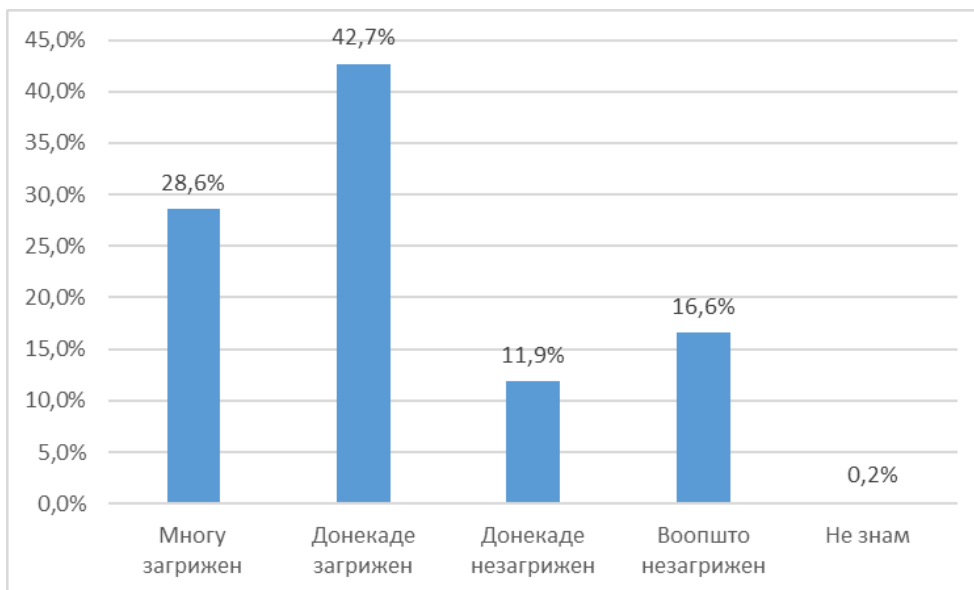
За граѓаните, најтешко ќе биде да им се вратат на патувањата низ земјата (32%), како и одењето на одмор во и надвор од земјата (38%) што е оставено за следната година. Ист е односот и кон **враќањето во салите за вежбање (39%), одењето на концерти (39%) во театар (38%) и кино.**

Граѓаните се поделени во врска со прашањето за одржување на изборите кои беа закажани за 12 април. Вкупно 30% сметаат дека изборите треба да се одржат летово, а 27% сметаат дека изборите треба да се одржат во есен. Значително понизок е процентот на испитаници (18%) според кои изборите треба да се одржат во својот редовен термин, односно во зима.

ЗАГРИЖЕНОСТ ЗА МОМЕНТАЛНАТА СОСТОЈБА ВО ОДНОС НА КОВИД-19 КРИЗАТА

Граѓаните беа прашани колку се загрижени кога размислуваат за моменталната состојба во светот и земјата во однос на новиот корона вирус и Ковид-19 кризата. Големо мнозинство, односно 71% од граѓаните се изјасниле дека се загрижени (29% се многу загрижени), а мало малцинство (29%) рекле дека не се загрижени (17% воопшто не се).

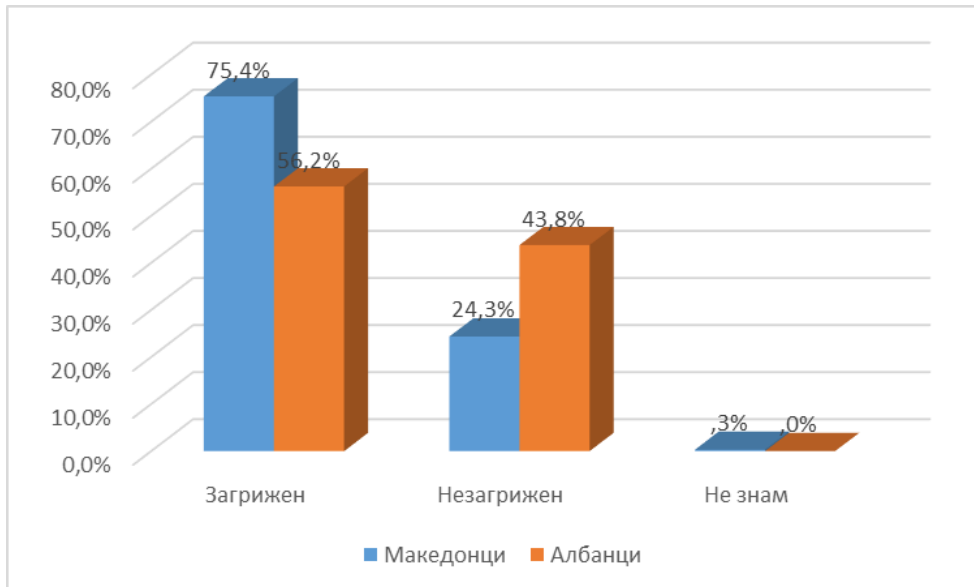
Графикон 1. Загриженост за моменталната состојба во светот и земјата во однос на новиот корона вирус и Ковид-19 кризата (%)



Според податоците од истражувањето може да се забележи дека жените се повеќе загрижени за моменталната состојба со Ковид-19 кризата во однос на мажите. Па така, 81% од жените одговориле дека се загрижени (47% донекаде загрижени и 34% многу загрижени), што е за 19 процентни поени повеќе од мажите од кои вкупно 62% изјавиле дека се загрижени (39% донекаде загрижени и 23% многу загрижени).

Разлика во степенот на загриженост за моменталната состојба со Ковид-19 може да се забележи и во однос на етничката припадност на испитаниците. Според податоците на графиконот 2, процентот на етничките Македонци кои се чувствуваат загрижени (75%) размислувајќи на моменталната состојба е за 19 процентни поени повисок од оној кај етничките Албанци (56%). Со зголемување на степенот на образование се зголемува и степенот на загриженост кај испитаниците, од 69% кај оние со завршено средно образование до 75% кај оние со завршено високо образование.

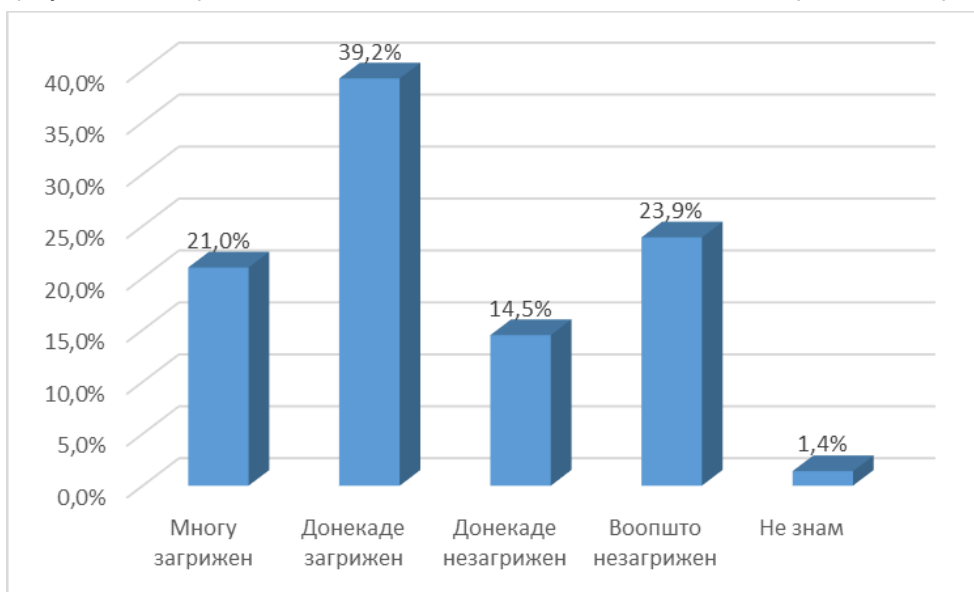
Графикон 2. Влијанието на етничката припадност на испитаниците врз загриженоста за моменталната состојба во светот и земјата во однос на Ковид-19 кризата



Мнозинство од граѓаните (60%) се загрижени дека тие лично ќе се заразат со корона вирусот (21% многу загрижени и 39% донекаде загрижени). Малцинство од граѓаните (38%) одговориле дека не се загрижени дека ќе се заразат со вирусот (24% воопшто не се загрижени и 15% донекаде загрижени).

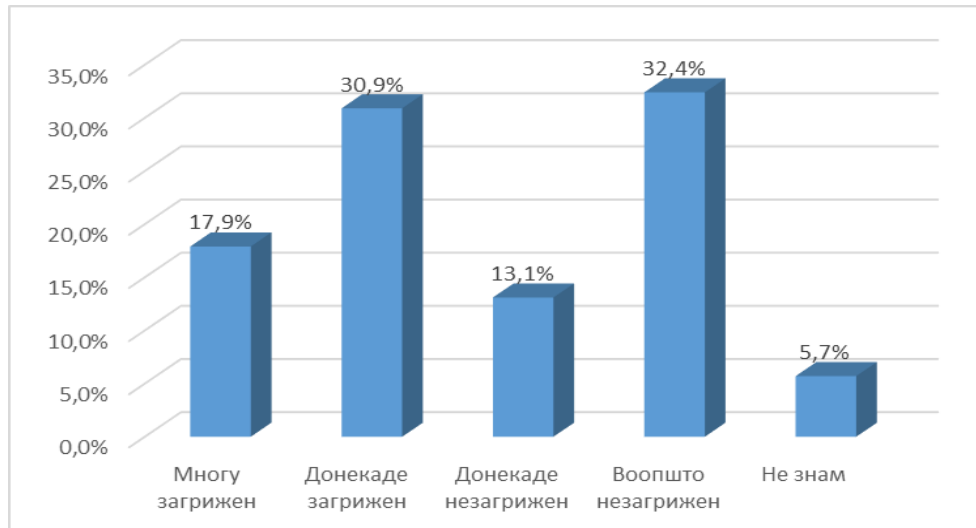
И врз одговорите на ова прашање влијание имал полот на испитаниците. Па така, според податоците од истражувањето процентот на жени кои одговориле дека се многу и донекаде загрижени дека лично ќе се заразат со вирусот е 68%, за 16 процентни поени повисок од тој на мажите од кои 52% одговориле дека се многу и донекаде загрижени.

Графикон 3. Загриженост на испитаниците дали лично ќе се заразат со корона вирусот



Граѓаните се поделени околу степенот на загриженост за тоа дека можеби без да знаат го имаат и го шират вирусот Ковид-19. На графикон 4, може да се забележи дека 49% од нив одговориле дека се загрижени (18% многу загрижени и 31% донекаде). Слично на нив, 45% од граѓаните одговориле дека не се загрижени дека без знаење го шират вирусот (32% воопшто незагрижени и 13% донекаде загрижени).

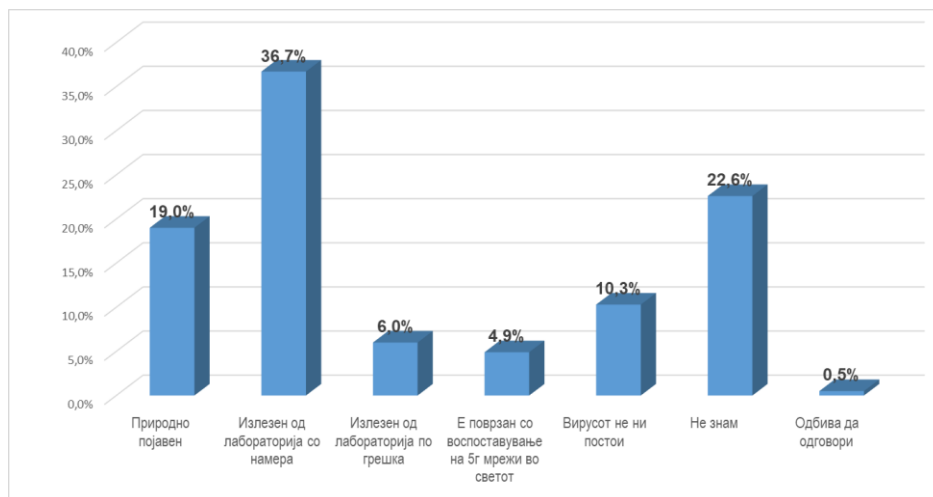
Графикон 4. Загриженост на испитаниците во однос на тоа дека можеби без да знаат го имаат и го шират вирусот кој предизвикува Ковид-19



СТАВОВИ ВО ОДНОС НА ПОТЕКЛОТО НА ВИРУСОТ КОРОНА И КОВИД-19

Вкупно 43% од граѓаните, водејќи се од она што до сега го чуле или виделе, сметаат дека корона вирусот (Ковид-19) е излезен од лабораторија со намера, од нив 6% сметаат дека вирусот е излезен од лабораторија, но по грешка (графикон 5).

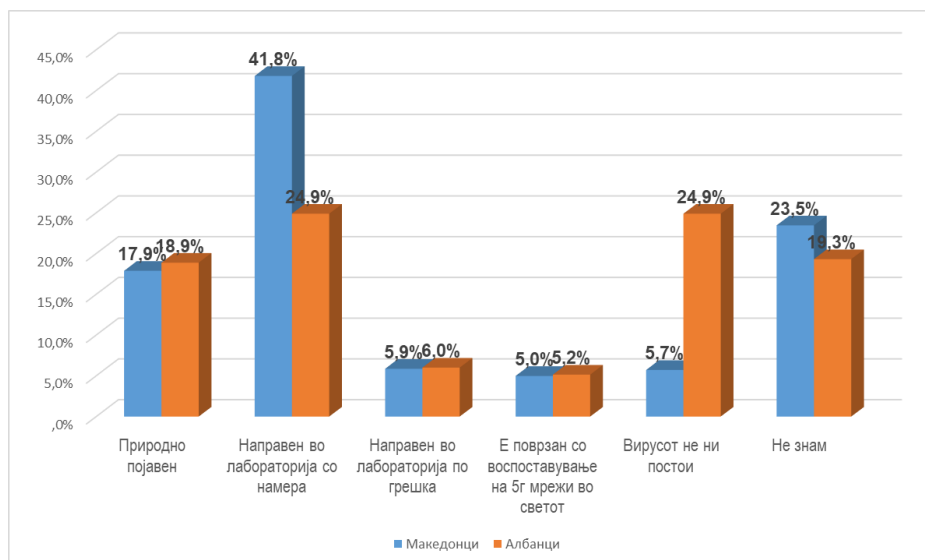
Графикон 5. Ставови во однос на потеклото на корона вирусот (Ковид-19)



Понатаму, 23 % од граѓаните не знаат како се појавил вирусот, 19% сметаат дека вирусот е природно појавен, а 10% сметаат дека вирусот не ни постои. За мал дел од граѓаните појавата на вирусот е поврзана со воспоставување на 5Г мрежи во светот (5%).

Врз одговорите на ова прашање влијание имала етничката припадност на испитаниците (графикон 6). Па така, 42% од етничките Македонци (17 процентни поени повеќе од етничките Албанци), сметаат дека корона вирусот е направен во лабораторија. За разлика од нив, 25% од етничките Албанци сметаат дека вирусот не ни постои (19 проценти поени повеќе од етничките Македонци).

Графикон 6. Влијанието на етничката припадност на испитаниците врз ставовите во однос на потеклото на корона вирусот (Ковид-19)

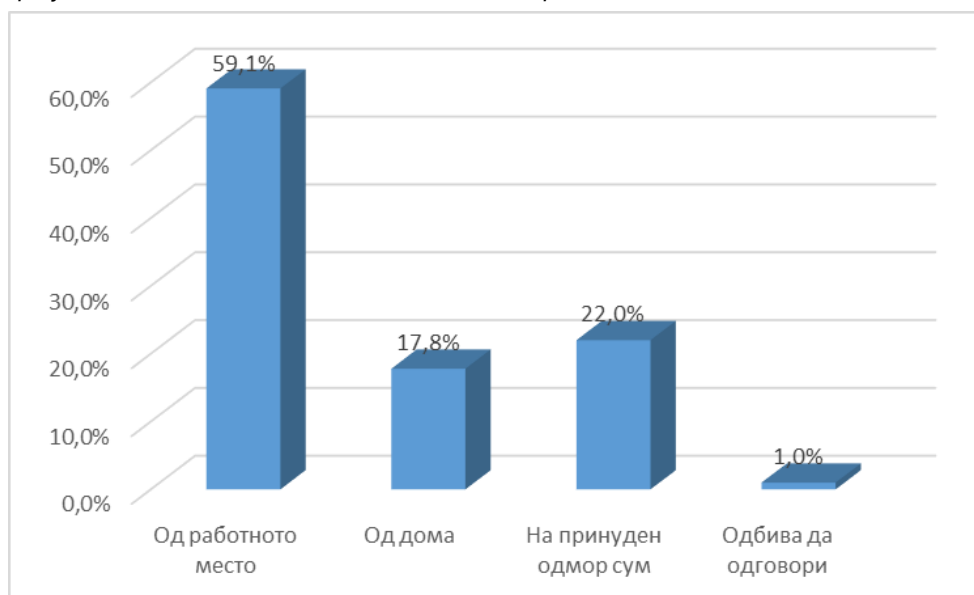


ВЛИЈАНИЕТО НА СИТУАЦИЈАТА СО КОРОНА ВИРУСОТ ВРЗ РАБОТНИОТ ПРОЦЕС

Мнозинство од испитаниците, односно 59% одговориле дека во моментот работат од работното место, 22% одговориле дека се на принуден одмор, а 18% одговориле дека работат од дома (графикон 7).

И тука полот на испитаниците има влијание врз одговорите, односно бројот на мажи (67%) кои одговориле дека во моментот работат од работното место е повисок од бројот на жени (50%). Разлики можат да се забележат и во однос на етничката припадност на испитаниците, па така етничките Албанци (65%) во поголем број работат од работното место во споредба со етничките Македонци (57%).

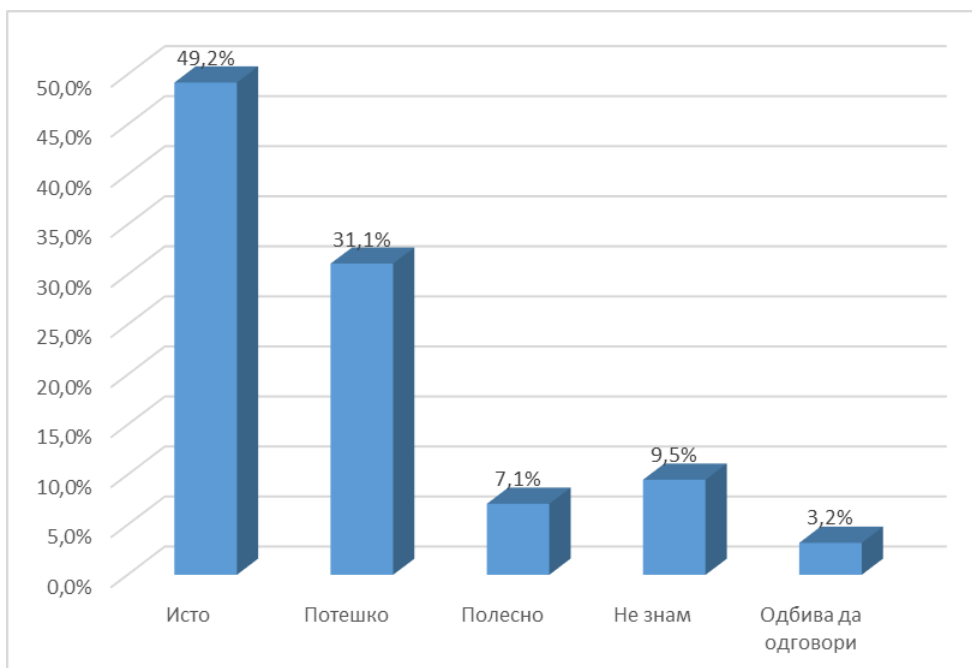
Графикон 7. Испитаниците во моментот работат од:



Речиси половина од испитаниците (49%) одговориле дека не чувствуваат разлика при завршување на нивната работа во моментот (графикон 8). За разлика од нив, 31% од испитаниците одговориле дека во моментот им е потешко да ја завршат работата. Мал број од испитаниците одговориле дека им е полесно (7%).

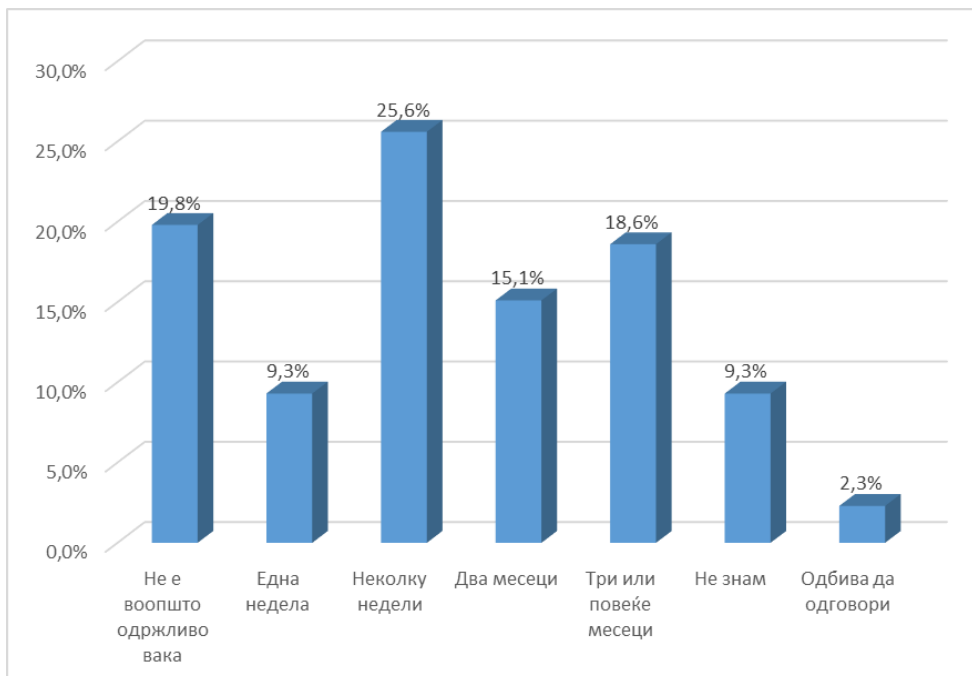
Гледано низ призмата на етничката припадност на испитаниците, етничките Албанци во поголем број одговориле дека работата во моментот ја завршуваат исто (61%), за разлика од етничките Македонци (43%). Разлики можат да се забележат и во однос на полот на испитаниците, па така мажите (56%) во поголема мера не чувствуваат разлика во однос на завршување на работата во моментот во однос на жените (41%).

Графикон 8. Ставови за тоа колку лесно или тешко се завршува работата во моментот



Нема мнозински одговор на прашањето дали работата може да се завршува на овој начин без да има негативно влијание врз перформансот? (графикон 9).

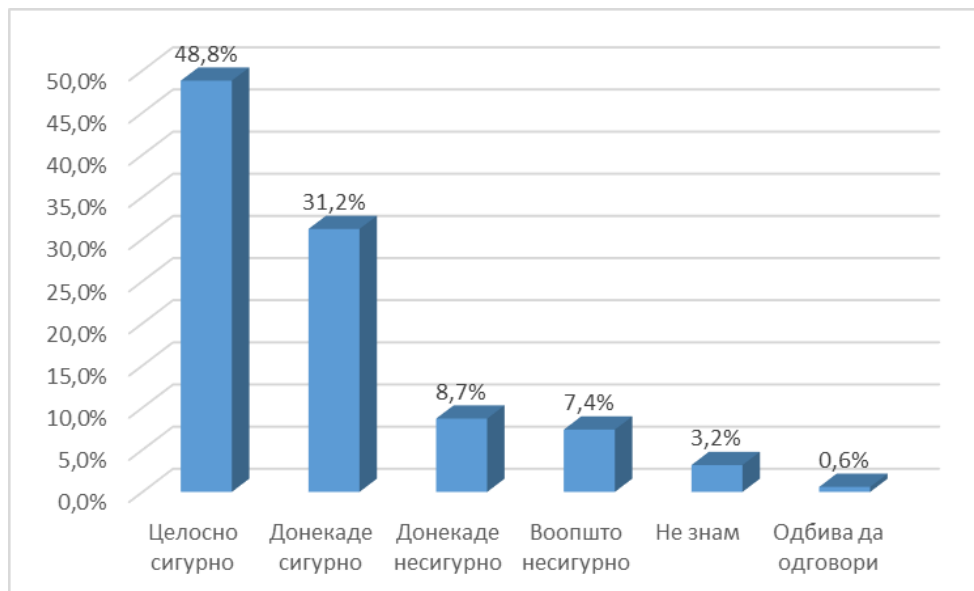
Графикон 9. Ставови на испитаниците за тоа колку нивната работа може да се завршува на овој начин без да има негативно влијание врз перформансот



Една четвртина од испитаниците (25%) одговориле дека можат да продолжат со овој начин на работа без да има негативно влијание врз перформансот неколку недели. Но за 19,8% овој начин на работа воопшто не е одржлив. По нив се тие кои одговориле дека можат да продолжат вака три или повеќе месеци (19%) и два месеци (15%).

Од графикон 10 може да се забележи дека големо мнозинство (80%) од испитаниците одговориле дека работното место им е сигурно (целосно сигурно одговориле 49%, а донекаде сигурно 31%).

Графикон 10. Ставови за сигурност на работното место на испитаниците.

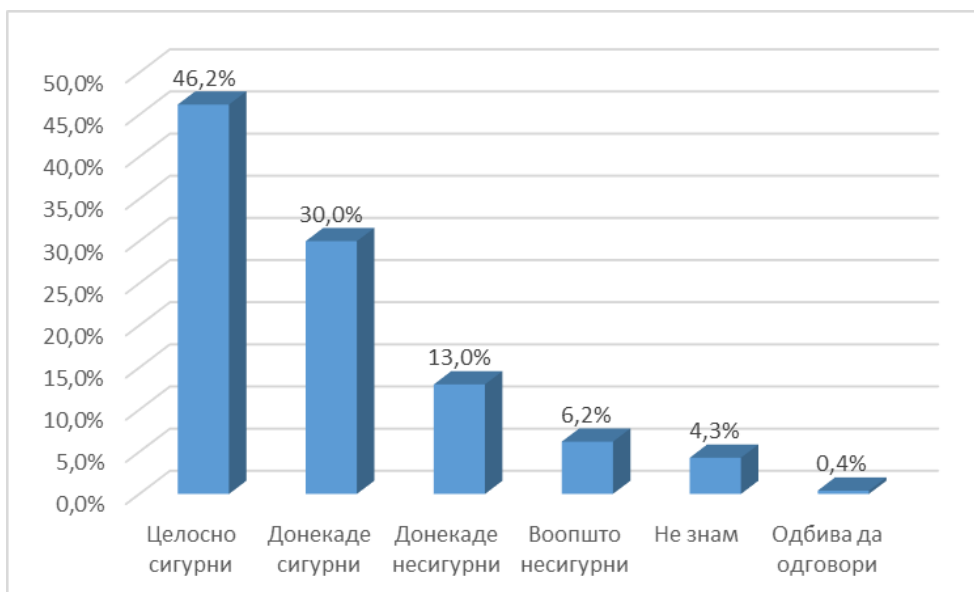


Разлики во одговорите на ова прашање можат да се забележат во однос на полот на испитаниците и оние кои работат во приватни или јавни институции. Па така, 84% од мажите одговориле дека нивното работно место е сигурно, додека пак ваков одговор дале 75% од жените. Испитаниците кои работат во јавна институција се посигурни за своето работно место од испитаниците кои работат во приватни фирми (85% наспроти 75%).

Слично како одговорите на претходното прашање, на графиконот 11 може да се забележи дека големо мнозинство (76%) од испитаниците одговориле дека се сигурни во однос на приходите на нивното работно место (целосно сигурни 46%, а донекаде 30%).

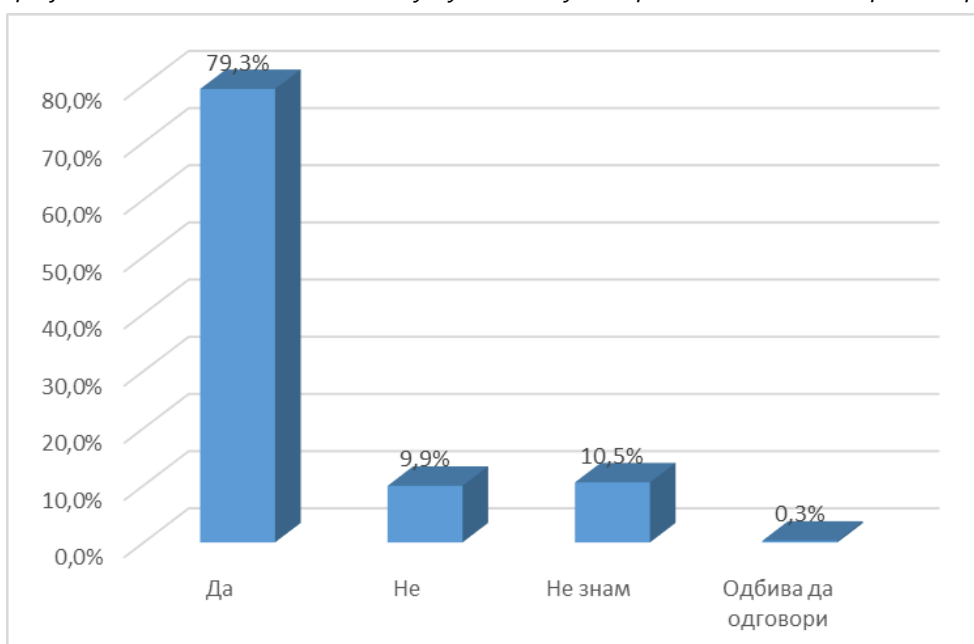
Етничката припадност на испитаниците имала влијание врз одговорите на ова прашање. Па така, етничките Албанци (88%) се за 17 процентни поени посигурни за приходите од нивните работни места наспроти етничките Македонци (71%). Разлики може да се забележат и според работно место на испитаниците, односно процентот на оние кои се сигурни во однос на своите приходи од работното место е повисок кај оние кои работат во јавна институција (84%) во споредба со оние кои работат во приватна фирма (71%).

Графикон 11. Ставови за сигурноста на приходите на испитаниците



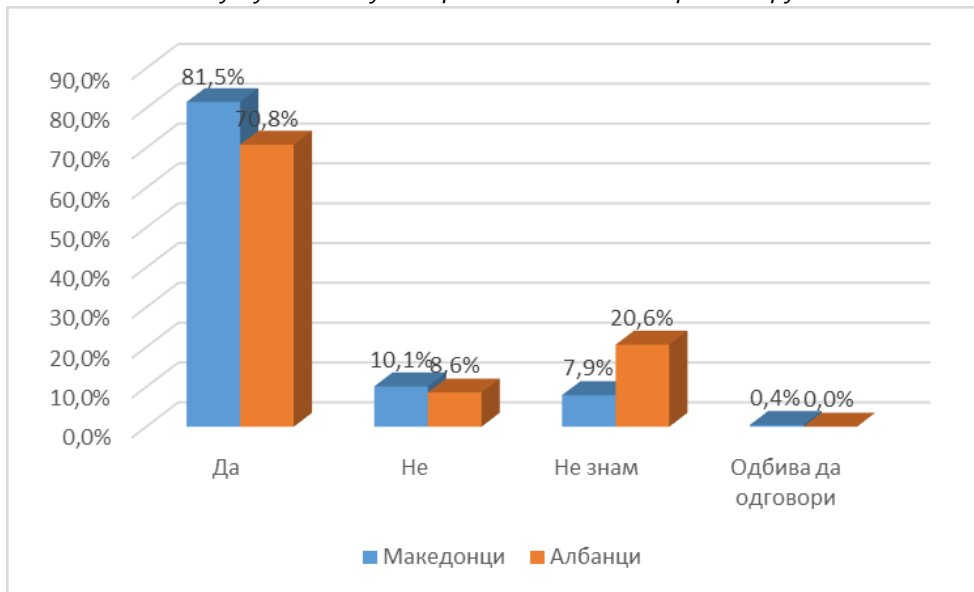
Иако големо мнозинство од испитаниците се сигурни во однос на своето работно место, сепак на графиконот 12 може да се забележи големо мнозинство од нив сметаат дека многу луѓе ќе го изгубат работното место поради вирусот (79%). Мал е бројот на испитаниците кои одговориле негативно на ова прашање (10%).

Графикон 12. Ставови дали многу луѓе ќе изгубат работно место поради вирусот



Според податоците на графикон 13, влијание врз одговорите на ова прашање имала етничката припадност на испитаниците. Па така, 82% од етничките Македонци одговориле дека според нив многу луѓе ќе го изгубат работното место поради вирусот, што е за 11 процентни поени повеќе од етничките Албанци (71%).

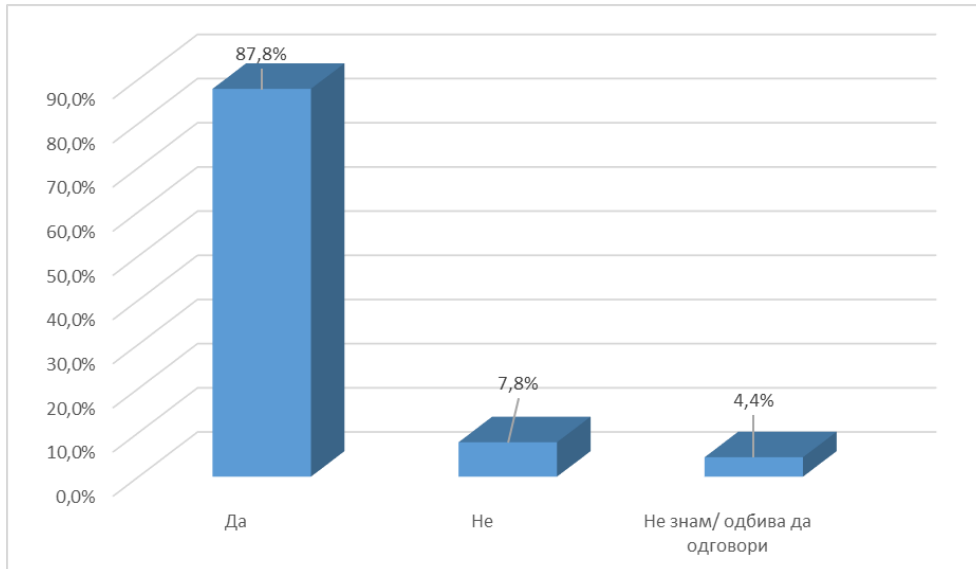
Графикон 13. Влијанието на етничката припадност на испитаниците врз ставовите за тоа дали многу луѓе ќе изгубат работно место поради вирусот



ВЛИЈАНИЕТО НА КОВИД-19 КРИЗАТА ВРЗ ЕКОНОМИЈАТА

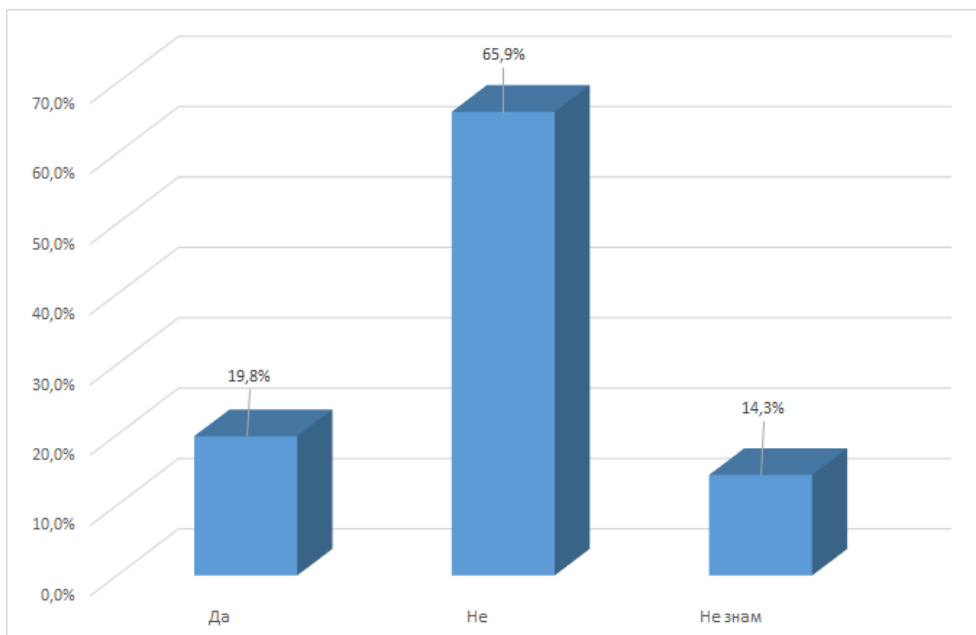
Според големо мнозинство од испитаниците (88%) нашата земја ќе навлезе во економска криза доколку ваквата ситуација потрае. (графикон 14).

Графикон 14. Перцепција на испитаниците за тоа дали земјата ќе навлезе во економска криза доколку ваквата ситуација продолжи



Испитаниците беа прашани и за нивниот став во однос на тоа дали земјата лесно ќе излезе од економската криза. На графикон 15 може да се забележи дека мнозинство од нив сметаат дека излегувањето од економска криза нема да биде лесно (66%).

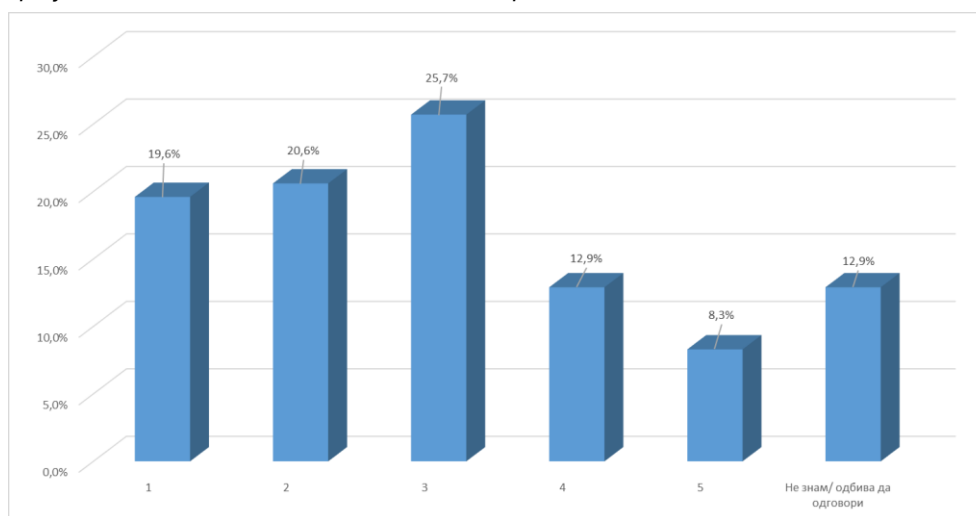
Графикон 15. Ставови на испитаниците за тоа дали земјата лесно ќе излезе од економска криза



Регионално гледано, процентот на испитаници кои негативно одговориле на ова прашање е највисок во источниот регион (86%), по нив се испитаниците од југозападниот регион (78%) и југоисточниот регион (76%) на земјата. Разлики во одговорите на ова прашање има и според етничката припадност на испитаниците каде процентот на етничките Македонци кои сметаат дека излегувањето од економска криза нема да биде лесно е поголем во споредба со оној на етничките Албанци (69% наспроти 59%).

Од испитаниците беше побарано да ги оценат (на скала од 1 до 5) економските мерки на Владата чија цел е да му олеснат на приватниот сектор при справување со последиците од Ковид-19 кризата (графикон 16).

Графикон 16. Оценка на економските мерки на Владата



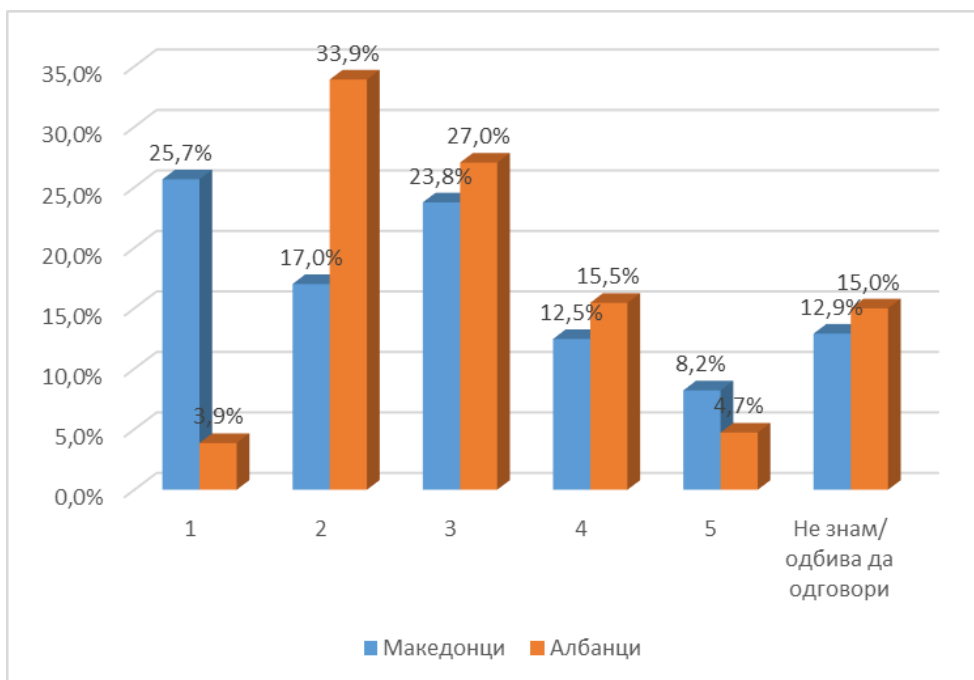
Се чини дека испитаниците генерално се незадоволни од владините мерки, па 40% од нив истите ги оцениле со ниски оценки (1 и 2). Една четвртина од испитаниците мерките ги оцениле со оценка— 3 (26%), а нешто помалку, односно 21% од испитаниците мерките ги оцениле со високи оценки (4 и 5).

Средната оценка на Владините економски мерки за приватниот сектор изнесува 2,7.

Гледано низ призмата на етничка припадност на испитаниците забележливо е дека секој четврти Македонец (26%) владините мерки ги оценил со најниската оценка, односно 1. За разлика од нив, само 4% од етничките Албанци ја избрале оваа оценка. Сепак ова не значи дека етничките Албанци се позадоволни од владините мерки, па од графикон 17 може да се забележи дека една третина од нив (34%) мерките ги оцениле со следната најниска оценка - 2.

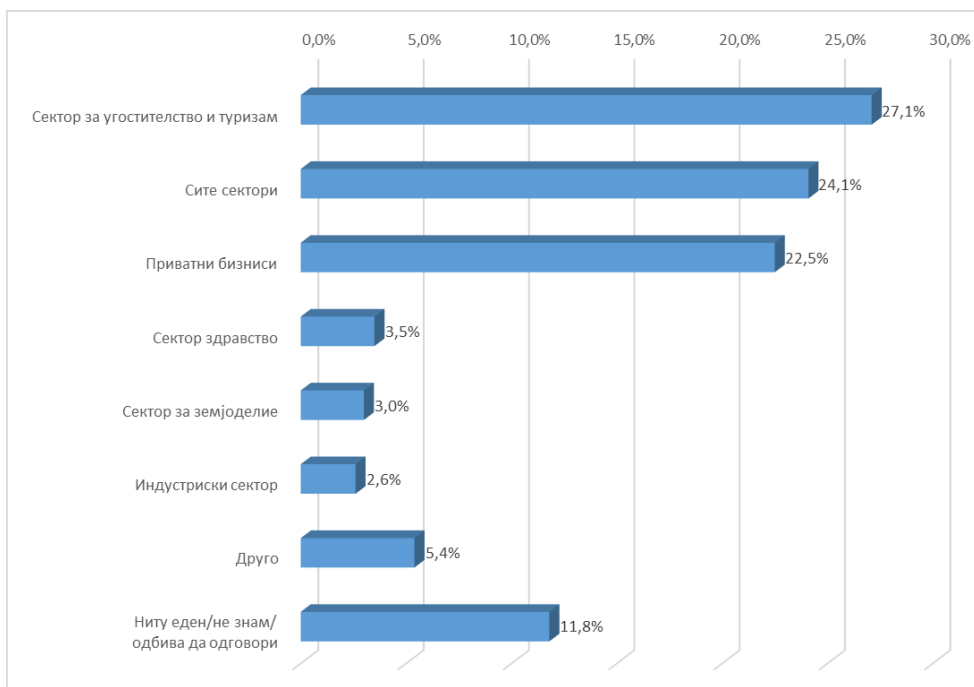
Регионално гледано, најнезадоволни од економските мерки на Владата се испитаниците од североисточниот и источниот регион, па речиси половина од нив, односно 56% и 54% истите ги оцениле со ниски оценки (1 и 2).

Графикон 17. Влијание на етничката припадност на испитаниците вез оценка на економските мерки на Владата за олеснување на приватниот сектор



Секторот за угостителство и туризам (27%), сите сектори (24%) и приватните бизниси (22%) се најчесто избраните одговори на испитаниците на прашањето *кој сектор е најпогоден од кризната ситуација?* (графикон 18).

Графикон 18. Најпогоден сектор од кризната ситуација

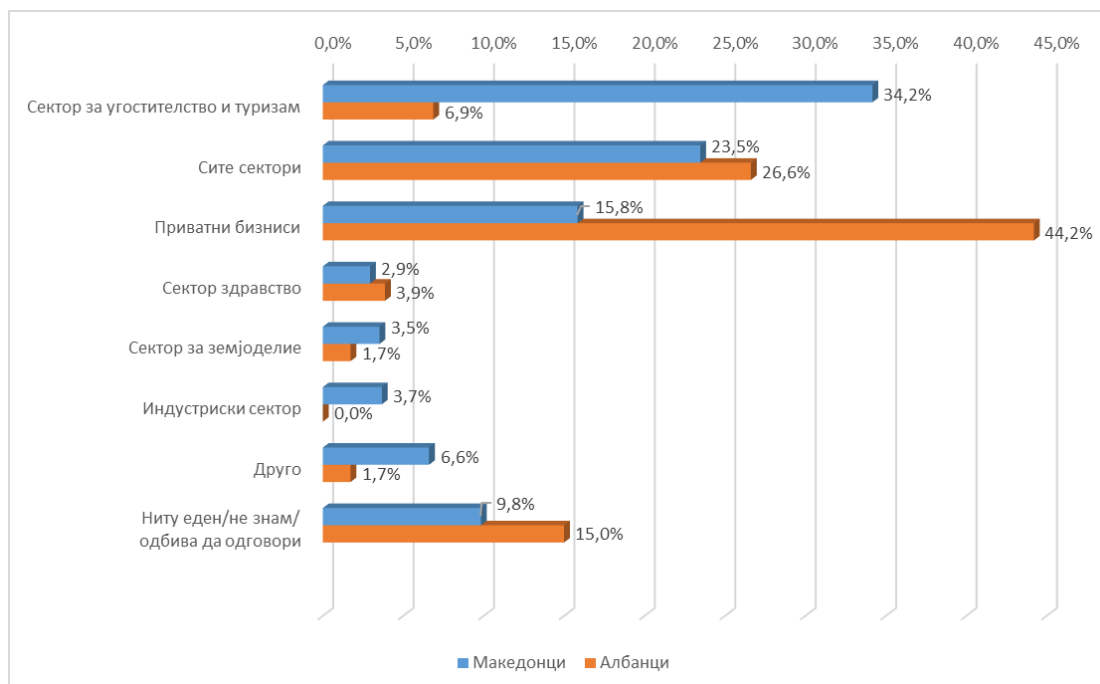


Речиси ист е процентот на етнички Македонци и етнички Албанци кои на ова прашање го дале одговорот *сите сектори* (графикон 19). Сепак можат да се забележат разлики во однос на секторот угостителство и туризам и приватните бизниси. Па така, 34% од етничките Македонци за најпогоден сектор од кризата го сметаат угостителството

и туризмот (27 процентни поени повеќе од етничките Албанци). За разлика од нив, речиси половина од етничките Албанци, односно 44% одговориле дека најпогоден од кризата ќе биде бизнис секторот (28 процентни поени повеќе од етничките Македонци).

Приватниот бизнис е најчест одговор на ова прашање и кај испитаниците од југозападниот регион (44%) и полошкиот регион (43%). За разлика од нив, испитаниците од источниот и југоисточниот регион на земјата сметаат дека најпогоден од кризната ситуација ќе биде секторот за угостителство и туризам (35% и 34%).

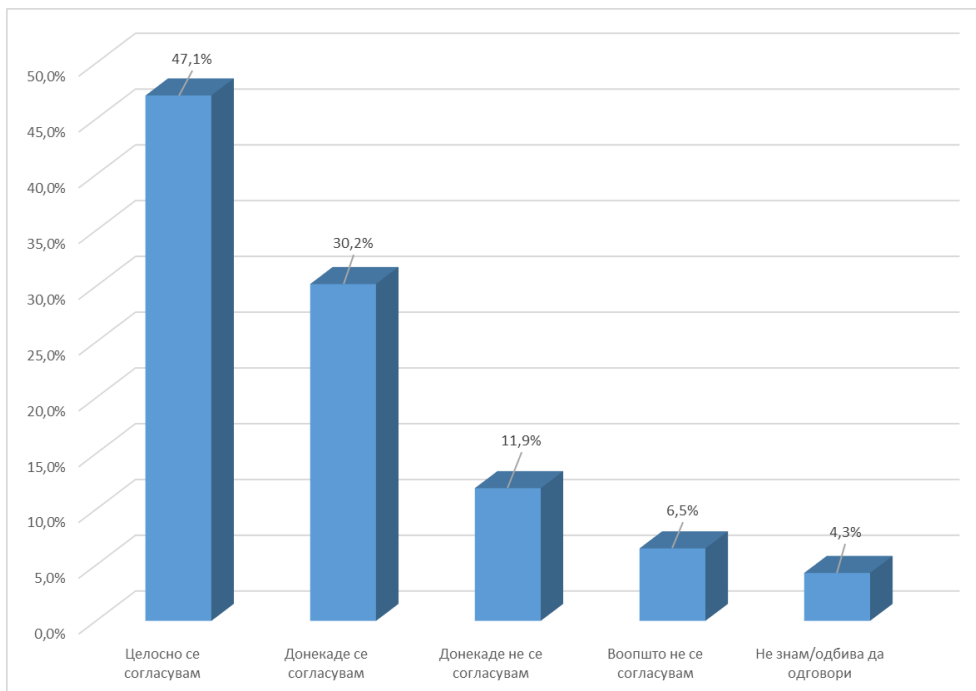
Графикон 19. Влијание на етничката припадност на испитаниците врз одговорите за најпогоден сектор од кризната ситуација



Размислувајќи за влијанието на вирусот врз економијата, големо мнозинство од испитаниците (77%) се согласуваат со ставот дека е потребно отворање на економија за враќање на работните процеси (графикон 20).

И врз одговорите на ова прашање влијание имала етничката припадност на испитаниците. Па така, етничките Албанци во поголема мера се согласуваат со потребата од отворање на економијата (91%) во споредба со етничките Македонци (72%).

Графикон 20. Ставови за потребата од отворање на економијата за враќање на работните процеси

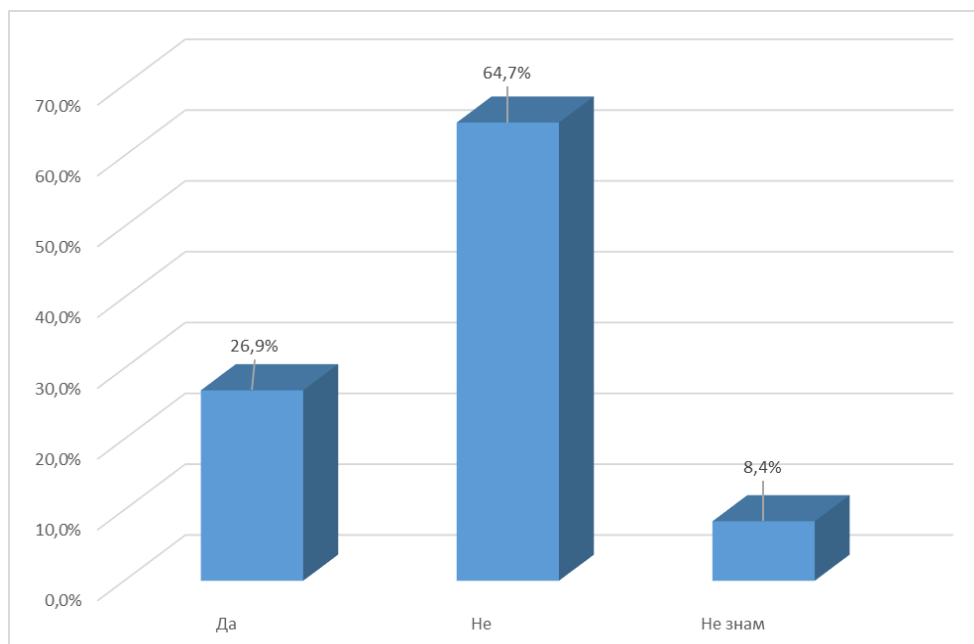


ВЛИЈАНИЕТО НА КОВИД-19 КРИЗАТА ВРЗ ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС

Мнозинство од испитаниците (65%) не се согласуваат дека образовните институции треба да започнат со спроведување на часови во училиштата (графикон 21).

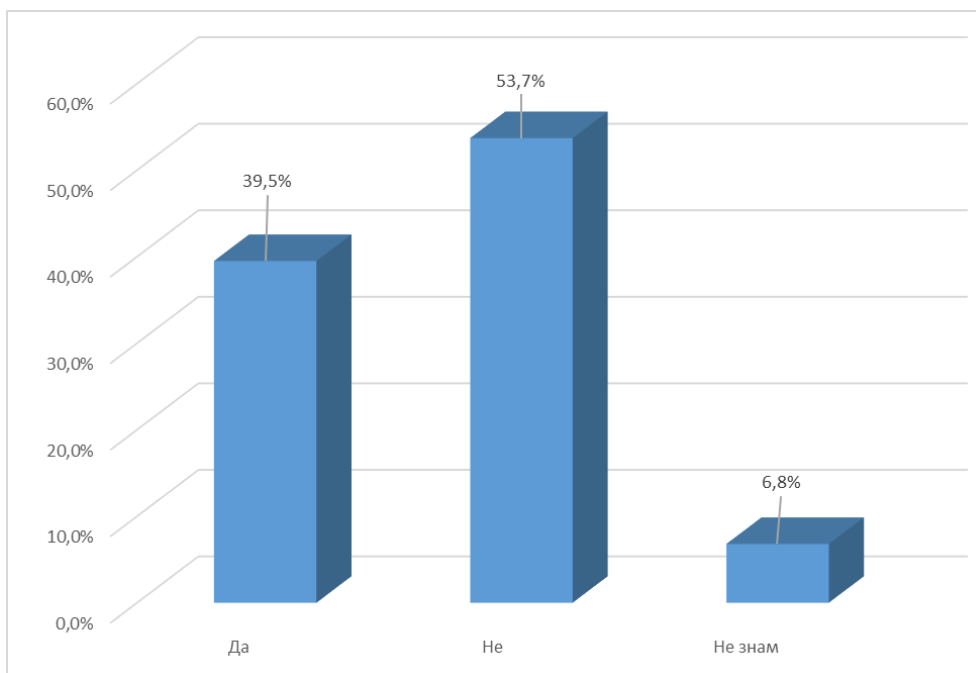
Местото на живеење на испитаниците имало влијание врз одговорите на ова прашање. Па така, процентот на испитаници кои не се согласуваат со потребата од започнување на часови во училиштата е поголем кај оние кои живеат во град (70%) во споредба со оние кои живеат во село (56%). Регионално гледано, најголемо несогласување со овој став може да се забележи кај испитаниците кои живеат во југозападниот регион (82%) и скопскиот регион (76%). Во однос на етничката припадност, забележливо е дека процентот на етнички Македонци (68%) кои одговориле негативно е поголем од процентот на етнички Албанци (55%).

Графикон 21. Ставови за тоа дали образовните институции треба да започнат со спроведување на часови во училиштата



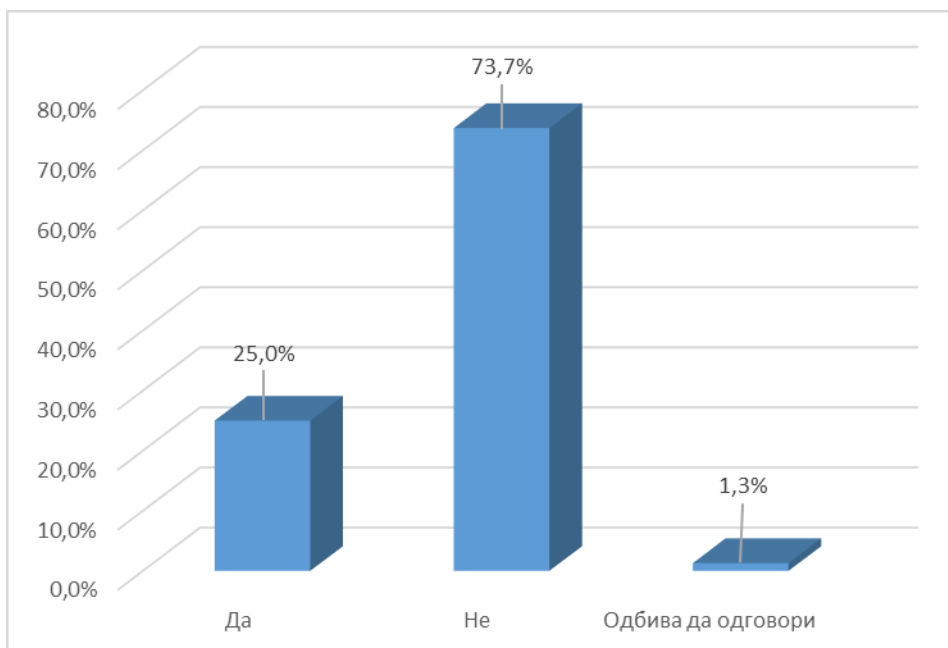
Испитаниците беа прашани дали според нив е потребно отворање на градинките барем за децата на есенцијалните работници за време на Ковид-19 кризата, односно децата на докторите, медицинските сестри, полиција, продавачите во маркети и продавници, аптекарите и сл. Мнозинство од нив, односно 54% одговориле негативно на ова прашање (графикон 22).

Графикон 22. Ставови за тоа дали градинките треба да работат барем за децата на есенцијалните работници



Испитаниците беа прашани дали во времето кое им е на располагање се вклучиле во активности како учење нова вештина, нов јазик, за кои претходно немале доволно време. Големо мнозинство од нив, односно 74% одговориле негативно на ова прашање (графикон 23).

Графикон 23. Вклученост на испитаниците во активности како учење нова вештина, нов јазик, нешто што одамна сакале, а не немале време.

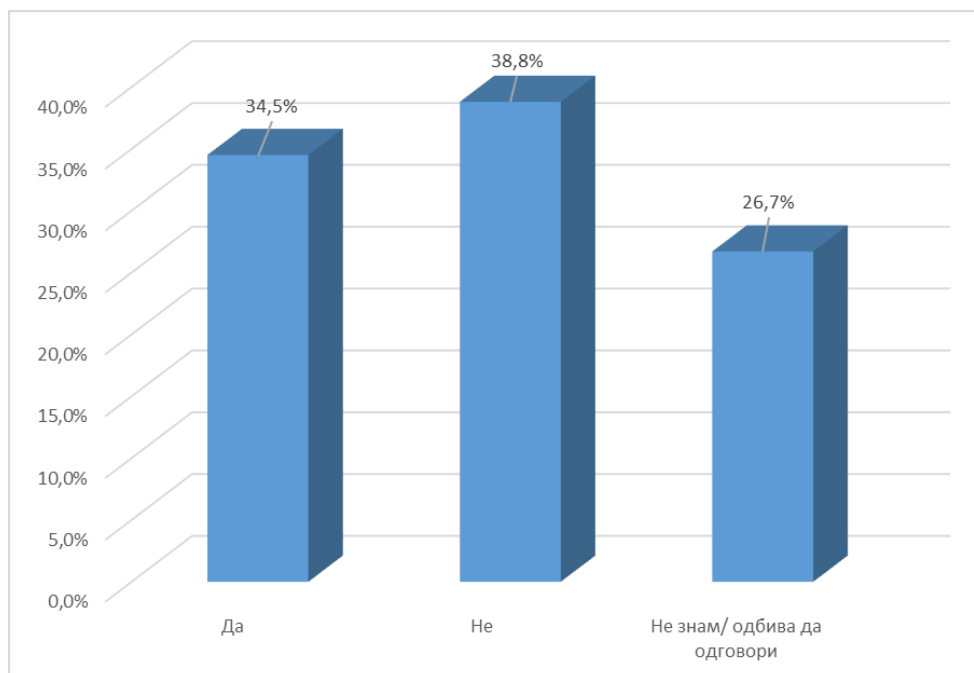


Нема мнозински одговор на прашањето дали Министерството за образование има план за продолжување на образовниот процес без голема штета од овој прекин. Речиси е ист процентот на испитаници кои одговориле позитивно (34%) и негативно

(39%) на ова прашање, додека пак една четвртина од нив, односно 27% одговориле дека не знаат или одбиле да одговорат на ова прашање.

Од анализата на одговорите, забележително е дека етничките Албанци во поголема мера сметаат дека Министерството за образование има план за продолжување на образовниот процес, односно 43% дале позитивен одговор што е за 13 процентни поени од етничките Македонци (30%).

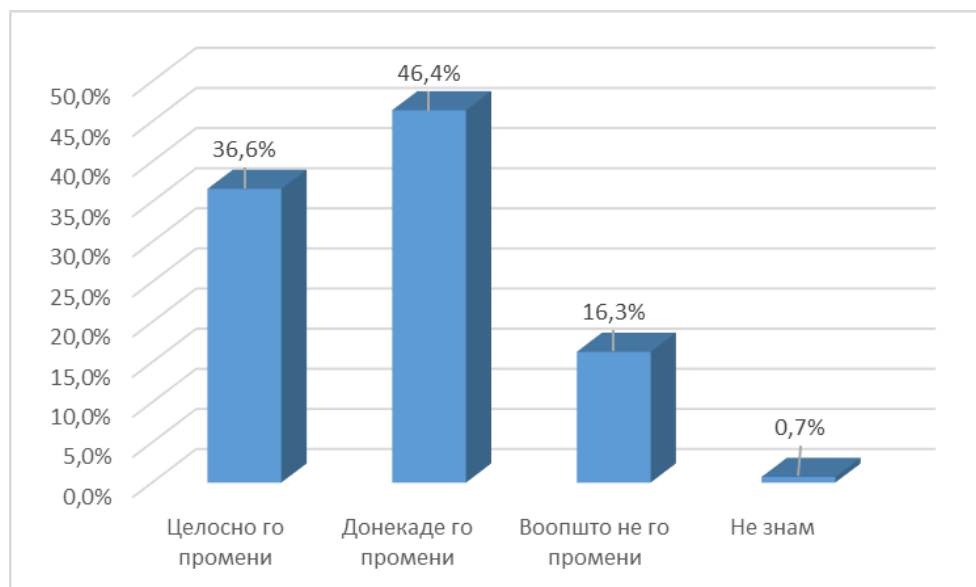
Графикон 24. Ставови на испитаниците за тоа дали дека Министерството за образование има план за продолжување на образовниот процес без голема штета од овој прекин



ПРОМЕНИ ВО НАВИКИТЕ НА ГРАЃАНИТЕ ПОРАДИ КРИЗАТА ПРЕДИЗВИКАНА ОД КОВИД-19

Големо мнозинство од испитаниците (83%) одговориле дека кризата предизвикана од Ковид-19 донекаде или целосно ги променила нивниот живот и секојдневие, додека пак за мало малцинство (16%) животот воопшто не бил променет.

Графикон 25. Перцепција на испитаниците за тоа дали Ковид-19 го променил нивниот живот и секојдневие



Иако нема разлики во одговорите според етничката припадност на испитаниците, можат да се забележат разлики во однос на нивниот пол и работен статус. Перцепцијата дека секојдневие им е променето е поголема кај жените (88%- донекаде и целосно променето) во споредба со мажите (78%- донекаде и целосно променето). Според работниот статус, процентот од испитаниците кои одговориле дека нивниот живот е променет е највисок кај вработените во приватни институции (90%- донекаде и целосно променет) и студентите (87%- донекаде и целосно променет).

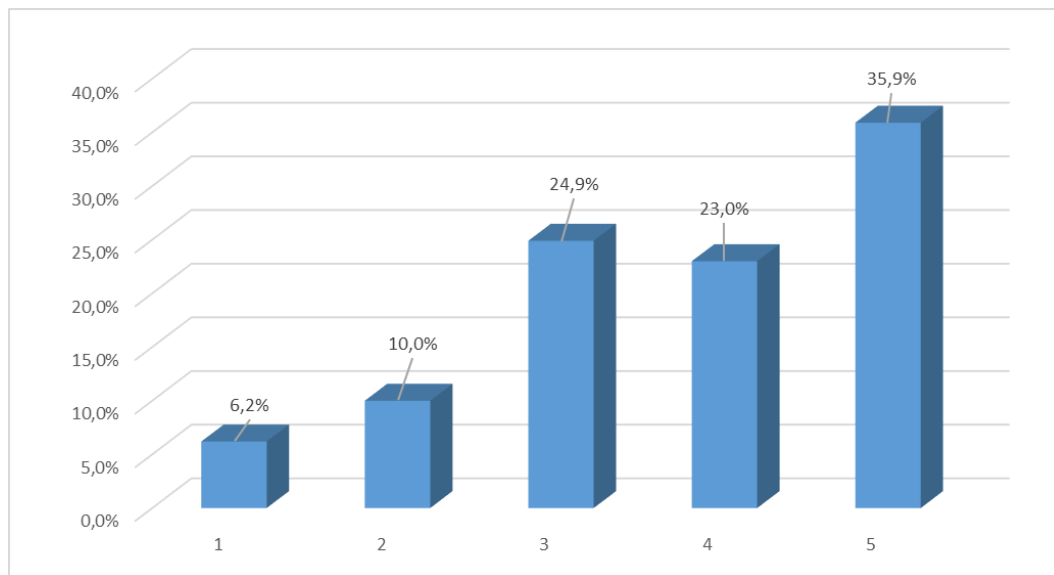
Од испитаниците беше побарано да го оценат степенот на изолација кој го практикуваат во последните 2 недели. Скалата за оценување е од 1 до 5, каде 1 е воопшто не се изолирав, се гледав со семејство, колеги, пријатели најнормално, а 5 целосно се изолирав – сам или само со членови на домаќинството во кое живеам.

Од податоците на графикон 26 може да се забележи дека мнозинство од испитаници или повеќе од половина (59%) степенот на изолација го оцениле со високи оценки, 4 и 5. Додека пак мало малцинство (16%) го оцениле со ниски оценки, 1 и 2. Секој четврти испитаник (25%) степенот на изолација го оценил со 3.

И врз одговорите на ова прашање влијание имал полот на испитаниците. Па така, процентот на жени (69%) кои степенот на нивната изолација го оцениле со високи оценки (4 и 5) е повисок од оние на мажи (49%).

Разлики има и според возрастните категории. Степенот на изолација највисоко го оцениле испитаниците со повеќе од 66 години (90% со оценки 4 и 5). По нив се испитаниците на возраст од 50 до 65 години, од кои 61% дале високи оценки (4 и 5). Гледано според местото на живеење, процентот на оние кои живеат во град, а кои со високи оценки (4 и 5) го оцениле својот степен на изолација е повисок во споредба со оние кои живеат на село (град- 65%, село- 49%). Средна оценка изнесува 3,7.

Графикон 26. Оценка за степенот изолација на испитаниците

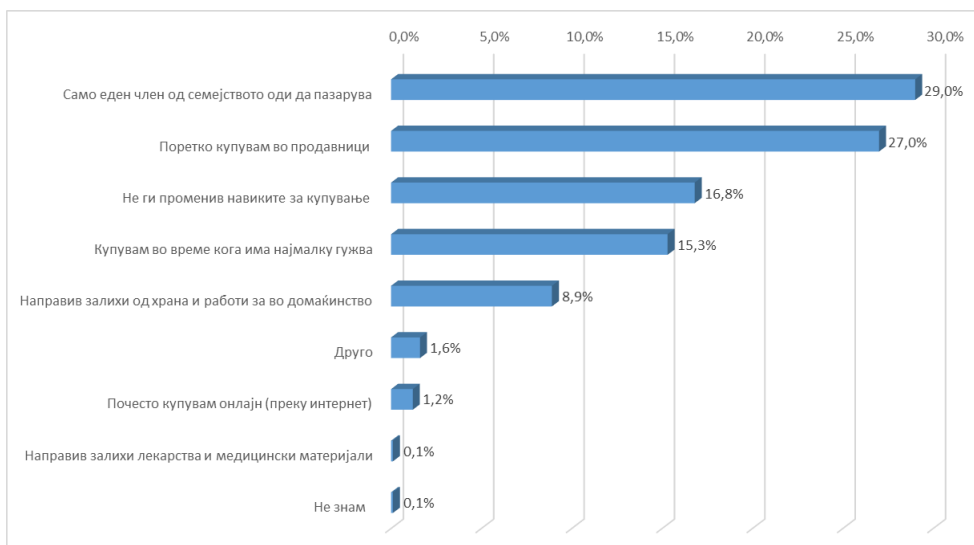


Од анализата на податоци на графикон 27 може да се забележи дека пандемијата дефинитивно ги променила навикните на купување кај испитаниците. Па така, на прашањето *како, ако воопшто, ги променивте Вашите навикни за купување во последниот месец дена поради Ковид19?* двата најчестите одговори кои испитаниците ги избрале се: само еден член од семејството оди да пазарува (29%) и поретко купувам во продавници (27%). Мало малцинство (17%) од испитаниците одговориле дека нивните навикни на купување воопшто не биле променети.

Иако навиките на купување кај испитаниците биле променети и тие се адаптирале на новонастанатата ситуација сепак, незначително малцинство, односно само 1% од нив одговориле дека почесто купуваат онлајн (преку интернет).

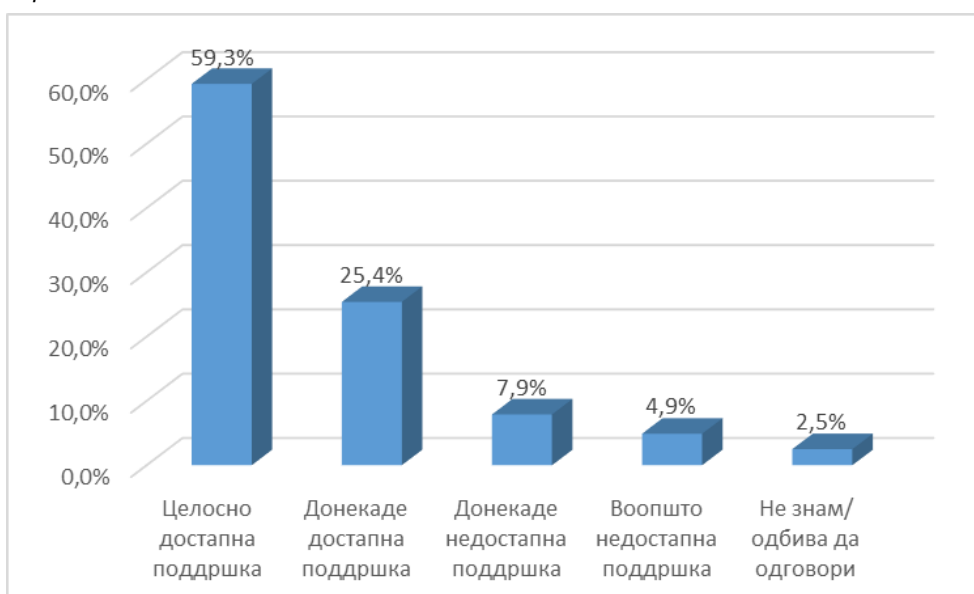
Повторно можат да се забележат разлики во одговорите на испитаниците според нивниот пол. Процентот на мажи кои одговориле дека нивните навикни на купување не се промениле е повисок од оној на жени (мажи- 23%, жени- 11%). Гледано според етничката припадност на испитаниците, етничките Албанци (31%) се побројни меѓу оние кои не ги промениле навиките за купување во споредба со етничките Македонци (13%). Според регионите, значително отстапуваат североисточниот каде речиси половина односно 48% испитаниците одговориле дека поради пандемијата поретко купуваат во продавници.

Графикон 27. Промена во навиките за купување



Големо мнозинство од испитаниците (85%) одговориле дека во моментот имаат достапна поддршка од семејството, пријателите и познаниците (графикон 28). Вкупно 93% од етничките Македонци и 63% од етничките Албанци имаат чувство дека можат да се потпрат на поддршката од семејството, пријателите или познаниците.

Графикон 28. Достапност на поддршка од семејство, пријатели, познаници во овој период

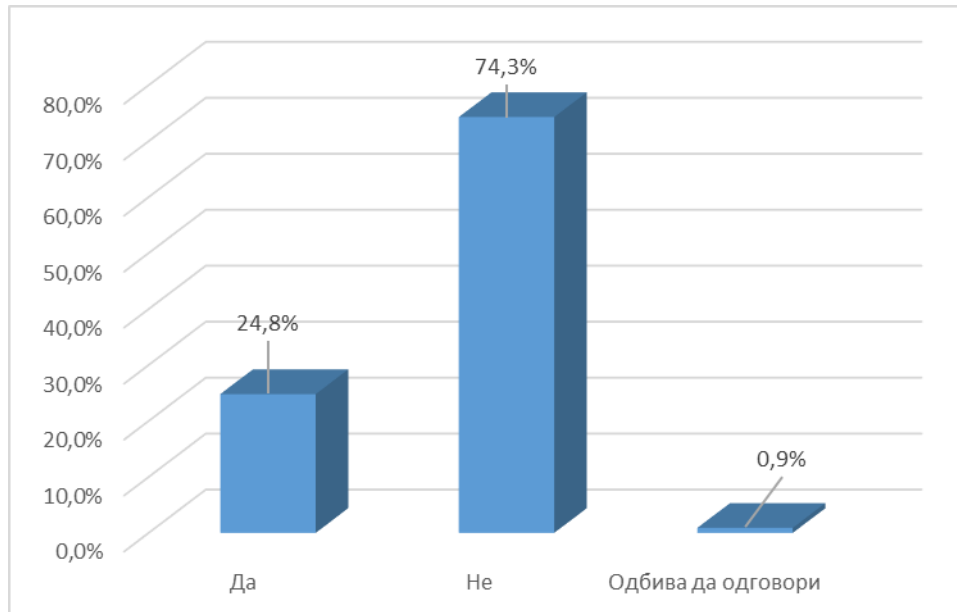


Речиси секој четврти испитаник кој бил дел од истражувањето (25%) одговорил дека во изминатиот период одложил лекарски преглед или било каква друга посета на доктор поради кризата предизвикана од Ковид-19 (графикон 29). Големо мнозинство од испитаниците (74%) не биле ставени во таква ситуација.

Испитаниците на возраст повисока од 66 години (38%) почесто морале да ги откажат лекарските прегледи во споредба со испитаниците на возраст од 30 до 39 години (18%). Разлики можат да се забележат и во однос на полот на испитаниците. Па од

податоците од истражувањето се забележува дека процентот на жени (30%) кои одложиле лекарски преглед е повисок од оној на мажи (20%).

Графикон 29. Одложување на лекарски преглед или посета на доктор поради кризата предизвикана од Ковид-19



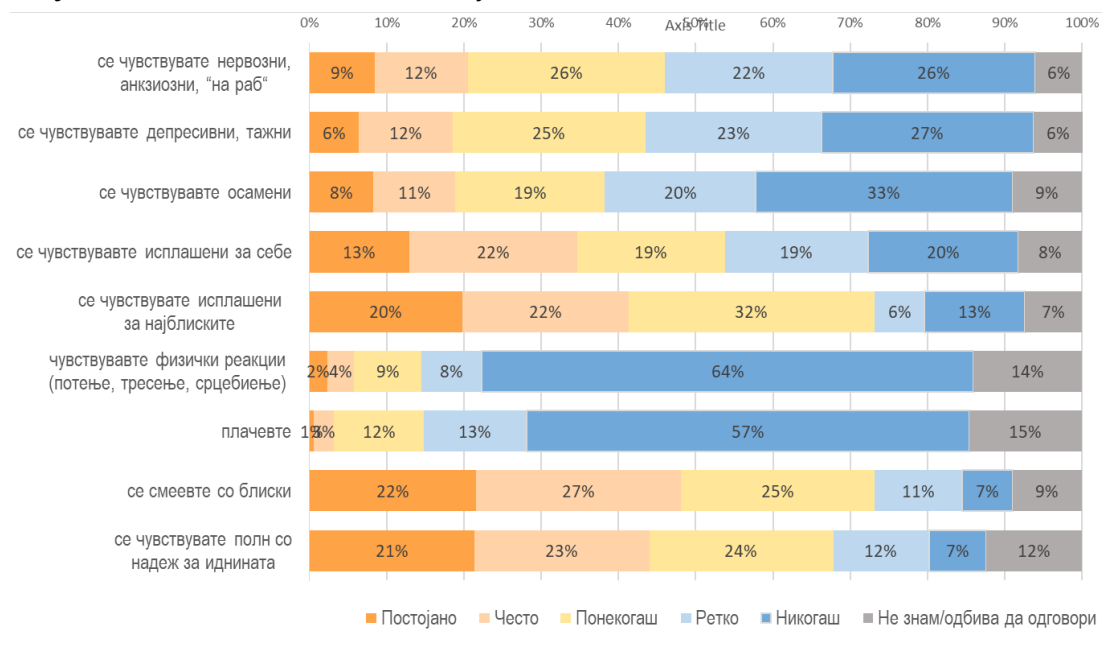
Испитаниците одговараа како се чувствуваае изминатата недела, а имајќи ја на ум кризата. Иако е навидум низок процентот, сепак треба да се истакне дека 9% постојано и 12% често се чувствуваае анксиозни и нервозни поради ситуацијата, 6% постојано, 12% често се чувствуваае депресивни и тажни. 8% постојано, а 11% често се чувствуваае осамено. Страв за сопствената состојба чувствуваае 13% постојано, а 22% често.

Стравот за најблиските е дури повисок - 20% постојано се плашат, а 22% често. Физички реакции и плачење наведуваат помал број на испитаници. Сепак и во оваа ситуација, поголем број од испитаниците имале и убави моменти во кои се смееле со блиските (22% постојано, 27% често) и позитивно е што 21% постојано чувствуваат надеж за иднината, а 23% често.

Испитаниците искажале поголема загриженост за најблиските отколку за себе, па 32% од нив одговориле дека во неделата која изминала понекогаш се чувствуваае исплашени за најблиските, а 19% одговориле дека понекогаш се чувствуваае исплашени за себе.

Испитаниците кои одговориле дека се на принуден одмор, пријавуваат највисок степен на анксиозност и депресивност. За разлика од оние кои работат од работното место, оние кои работат од дома, во поголем процент пријавуваат дека понекогаш плачат (14%, наспроти 8% од оние кои одат на работа).

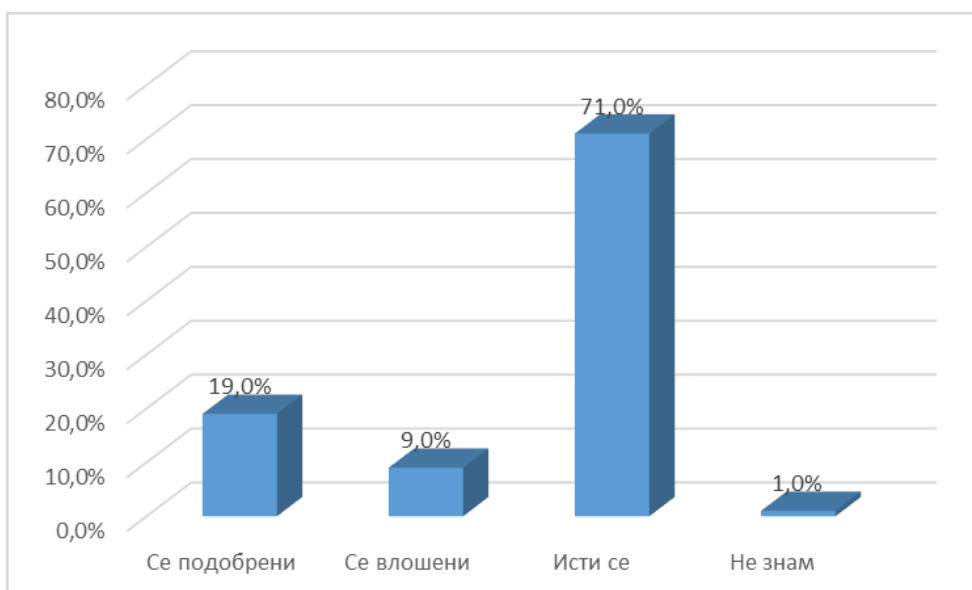
Графикон 30. Кога размислувате за моменталната ситуација со вирусот и како таа ви влијае, во изминатата недела колку често:



Според големо мнозинство од испитаниците (71%), односите во семејството во изминатиот период не биле променети (графикон 31). Речиси секој петти испитаник одговорил дека односите во семејството биле подобри (19%). Разлики во одговорите можат да се забележат во однос на етничката припадност на испитаниците, па така процентот на етнички Албанци (83%) кои одговориле дека односите во семејството не се променети е повисок од оној кај етнички Македонци (67%). Од друга страна, процентот на етнички Македонци (24%) кои одговориле дека односите во семејството се подобри е повисок од етничките Албанци (7%). Оние чии односи се влошени, повеќе одговараат дека постојано се чувствуваат нервозно и анксиозно (10% наспроти 6% од оние чии односи се подобри), повеќе пријавуваат постојано чувство на тага (9% наспроти 4%).

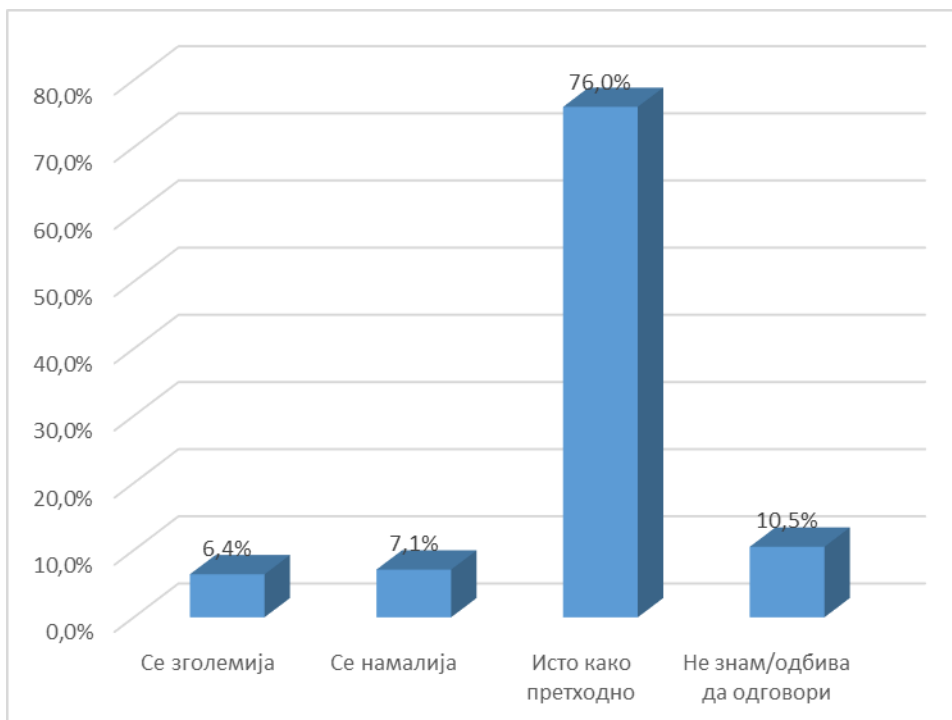
Подобрените односи во семејството се рефлектираат во одговорите на прашањето колку често се смееле периодов – имено, оние кои кажуваат дека односите им се подобри, многу повеќе одговараат дека постојано или често се смееле. Слично, подобрените односи во семејството влијаат и врз зголемено пријавување надеж за иднината.

Графикон 31. Перцепција за односите во семејството во изминатиот период



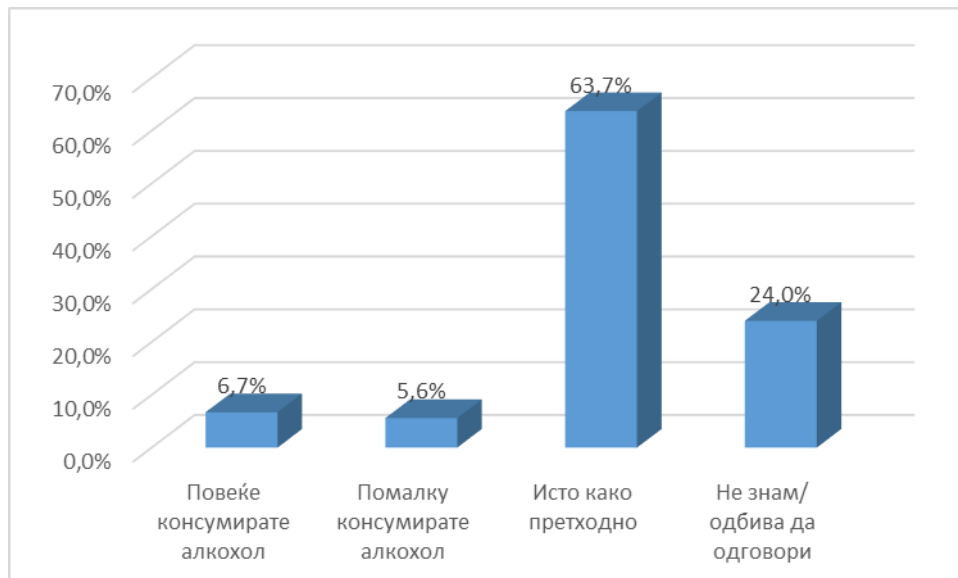
Размислувајќи за расправиите помеѓу нив и членовите на нивното семејство во изминатиот период, повторно големо мнозинство од испитаниците (76%) одговориле дека нема никаква промена, односно дека тие ниту се зголемиле, ниту се намалиле. И тука можат да се забележат разлики според етничката припадност, каде процентот на етнички Македонци (83%) кои одговориле дека ситуацијата во однос на расправиите во семејството е иста, е повисок од оној на етничките Албанци (55%). Оние кои работат од дома, повеќе одговараат дека се зголемиле расправиите, од оние кои се на работното место (10% спрема 4%).

Графикон 32. Перцепција за расправиите во семејството во изминатиот период:



И нивото на консумирање на алкохол во изминатиот период според испитаниците не се разликува од претходно (графикон 33), па така 63% од нив одговориле дека консумираат алкохол исто како порано. Речиси секој четврти испитаник (24%) одговорил дека не знае или одбил да даде одговор на прашањето.

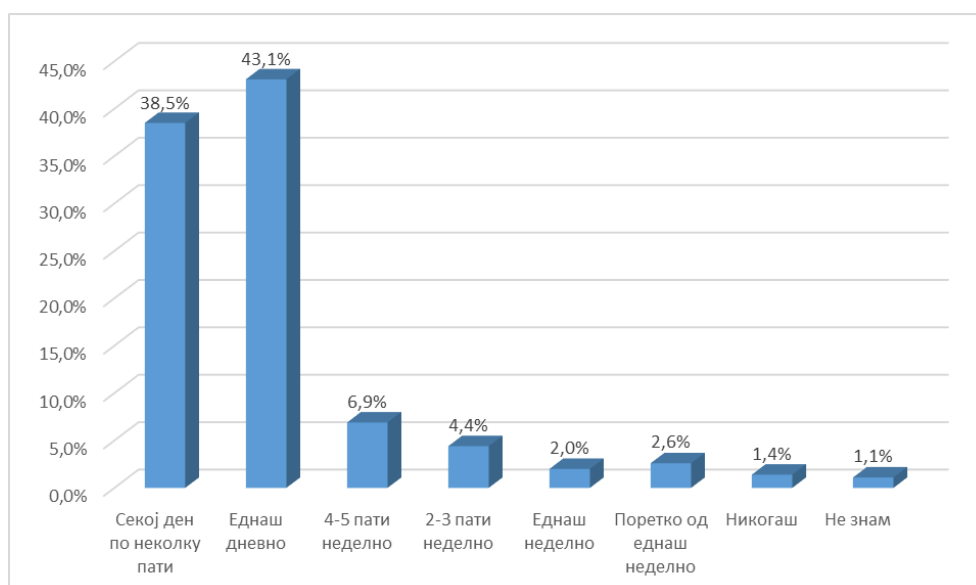
Графикон 33. Перцепција за консумирањето на алкохол во изминатиот период



Испитаниците прилично често ги следат новостите во однос на пандемијата и ширењето на вирусот, што се забележува и од податоците на графикон 34 според кој, големо мнозинство (86%) од нив одговориле дека тоа го прават еднаш (43%) или неколку пати во денот (39%).

Возраста на испитаниците имала влијание врз одговорите на ова прашање. Па така, процентот на испитаници кои ги следат новостите за пандемија секој ден по неколку пати е највисок кај оние на возраст над 66 години (62%), а најнизок кај оние на возраст од 18 до 29 години (24%).

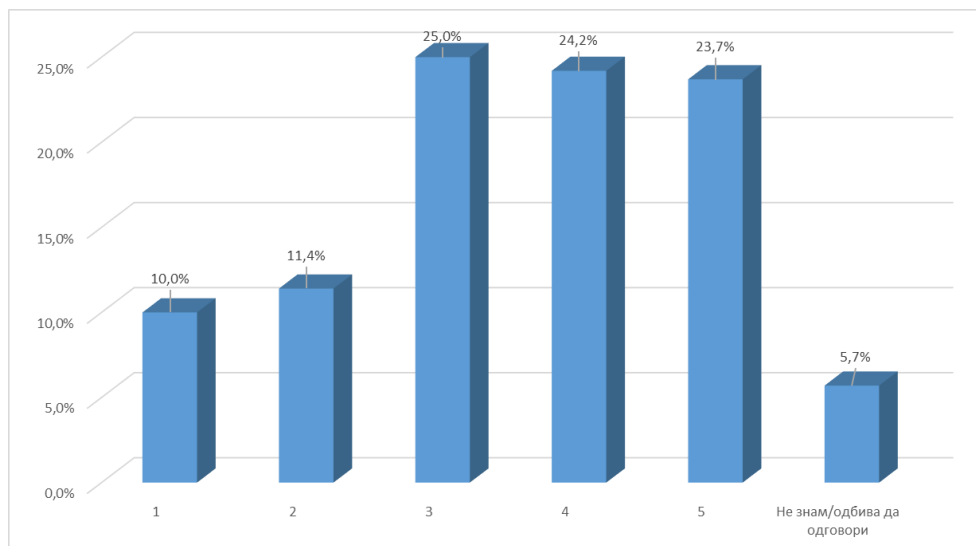
Графикон 34. Фреквенција на следење на новости во однос на пандемијата



Испитаниците ги оценија националните медиуми на скала 1 до 5 за тоа колку добро ги покриваат вести во однос на пандемијата. Според податоците на графиконот 35 може да се забележи дека испитаниците се генерално задоволи од покриеноста за вестите поврзани со пандемијата од страна на националните медиуми (ТВ, радио и печатените весници). Мнозинство од нив (50%) покриеноста ја оцениле со високи оценки (4 и 5), секој четврти испитаник дал оценка 3, а мало малцинство (21%) дале ниски оценки (1 и 2).

Разлики повторно се јавуваат по етничка основа. Според податоците од истражувањето се чини дека етничките Македонци (56% оцениле со 4 и 5) се позадоволни од покриеноста на вестите поврзани со пандемијата во споредба со етничките Албанци (22% оцениле со 4 и 5). Гледано според полот на испитаниците, жените (53% оцениле со 4 и 5) повисоко ја оцениле покриеноста во споредба со мажите (42% оцениле со 4 и 5). Средна оценка за ова прашање е 3,4.

Графикон 35. Оценка за покриеноста на вестите во однос на пандемијата од страна на националните медиуми (ТВ, радио, печатени весници)

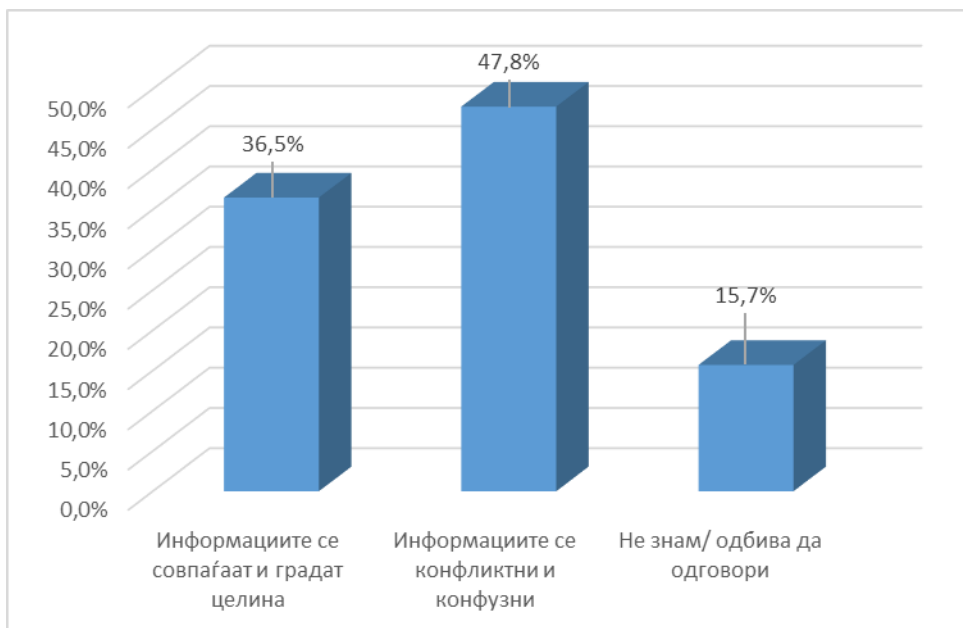


Испитаниците беа прашани дали кога размислуваат за сите информации за вирусот кои ги добиваат од различни медиуми и луѓе според нив тие се совпаѓаат и градат целина или се конфликтни меѓу себе и не може да изградат јасна слика за вирусот. Речиси половина од испитаниците (48%) одговориле дека информациите кои ги добиваат се конфликтни и конфузни (графикон 36). За малцинство од нив (37%) информациите се совпаѓаат и градат целина.

Според возраста на испитаниците, со ставот дека информациите се конфликтни и конфузни најмногу се согласуваат испитаниците на возраст од 18 до 29 години (49%), споредбено процентот на испитаници кои го делат истиот став а се на возраст над 66 години е 37%.

Според изворот на информирање, информациите имаат најмногу смисла за оние кои се информираат преку интернационални (50%) и национални телевизии (43%). Додека пак, информациите се најмногу конфликтни и конфузни за оние кои ги добиваат преку веб страни на медиуми (64%) и радио (60%).

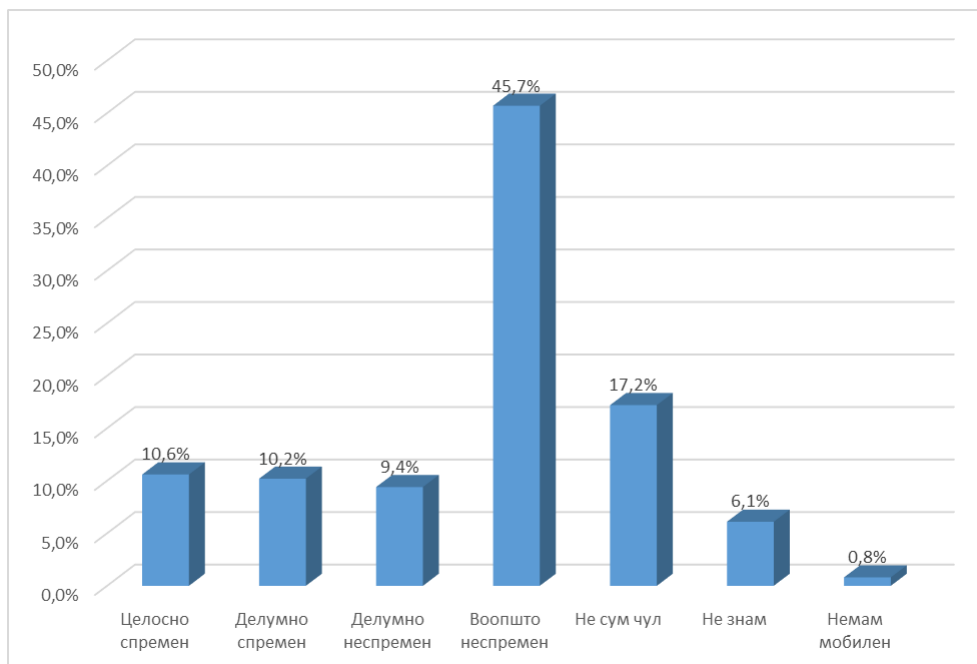
Графикон 36. Ставови за тоа дали информациите добиени од сите различни медиуми и луѓе се совпаѓаат и градат целина или се конфликтни меѓу себе



Повеќе од половината испитаници (55%) не се спремни да ја користат апликацијата СтопКорона на нивниот мобилен телефон, а од нив 47% одговориле дека воопшто не се спремни да го направат тоа (графикон 37). Мало малцинство (21%) одговориле дека се целосно и донекаде спремни да ја користат оваа апликација. Речиси секој шести испитаник одговорил дека никогаш не чул за постоењето на ваква апликација (17%).

Гледано според возраста, највисок процент на оние кои не чуле за апликацијата имаат повеќе од 66 години (38%). Етничките Македонци (25% делумно и целосно спремни) изразиле поголема подготвеност за да употребат апликацијата СтопКорона во според со етничките Албанци (8% делумно и целосно спремни). Процентот на етнички Албанци (28%) кои рекле дека никогаш не чуле за апликацијата е повисок од етничките Македонци (14%). Влијание врз одговорите имал и степенот на образование, каде оние со завршени постдипломски студии се најмногу спремни да ја употребат апликацијата (46% делумно и донекаде спремни), а процентот на испитаници кои не чуле за апликацијата е највисок кај оние со незавршено (45%) и завршено основно образование (42%).

Графикон 37. Спремност на корисниците на мобилни телефони да ја употребуваат апликацијата СтопКорона



СПРЕМНОСТ ЗА ВРАЌАЊЕ КОН АКТИВНОСТИТЕ ПРЕД КРИЗНАТА СОСТОЈБА

Работното место (35%) и работните состаноци со повеќе луѓе (27%) се местата каде испитаниците би се чувствувале најкомфорно да се вратат веднаш, односно истиот месец од кога Владата ќе дозволи отворање на одредени места (графикон 38).

Испитаниците се поделени во однос на трговските центри и продавниците, па процентот на оние кои одговориле дека нив ќе ги посетат истиот месец (28%) е речиси ист со оние кои одговориле дека ќе ги посетат во наредните еден до три месеци (29%). Слични се одговорите на испитаниците во однос на посетата на рестораните и кафулињата, каде 22%, односно 23% рекле дека тоа ќе го направат истиот месец, а 28%, односно 26% рекле дека тоа ќе го направат во наредните еден до три месеци.

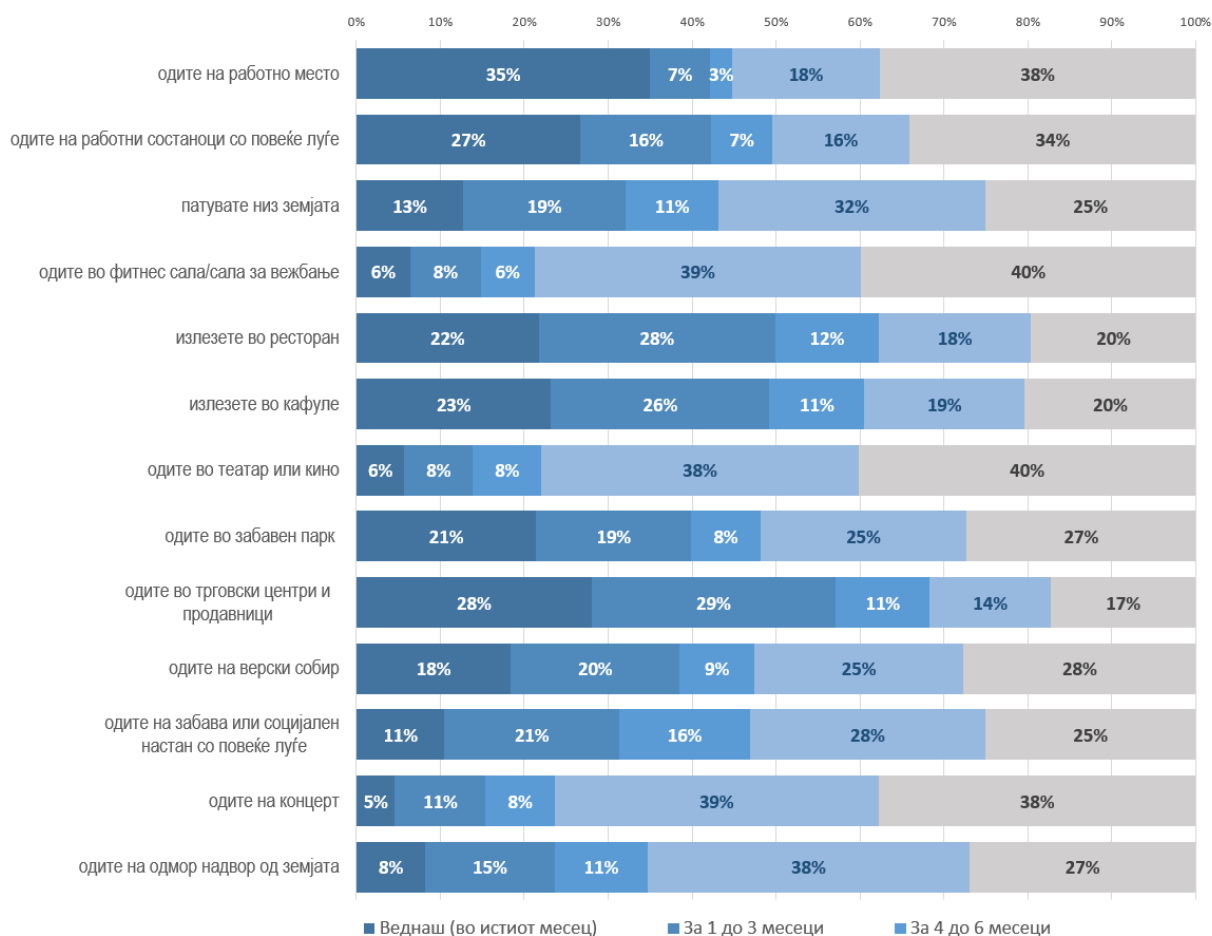
За наредната година најголем процент од испитаниците ќе ги одложат патувањата низ земјата (32%), како и одењето на одмор надвор од земјата (38%). Исто така, за наредна година испитаниците ќе ги остават одењето во фитнес салите или салите за вежбање (39%), одењето на концерт (39%) и одењето во театар и кино (38%).

Во однос на верски собири, кои ја разбрануваа јавноста во изминатиот период, од податоците од истражувањето може да се забележи дека процентот на испитаници кои се чувствуваат комфортно истите да ги посетат веднаш (во истиот месец) и во наредните еден до три месеци (39%) е повисок од оние кои одговориле дека тоа ќе го направат наредната година (25%).

Анализата на одговорите на овие прашања низ призма на степенот на загриженост во однос на ситуацијата со пандемијата и степенот на загриженост дека лично ќе се заразат, покажува дека оние кои се многу загрижени општо од ситуацијата и оние кои се многу загрижени дека самите ќе се заразат, повеќе од помалку загрижените, одговараат дека оваа година нема да се вратат во сите активности од претходно. За разлика од нив оние кои воопшто не се загрижени, веднаш се спремни да се вратат на сите активности од претходно.

За истакнување е дека постои тенденција оние кои сметаат дека вирусот е природно појавен, повеќе од останатите да чекаат подолго да се вратат на овие активности, наспроти оние кои не веруваат во вирусот и кажуваат дека веднаш ќе се вратат.

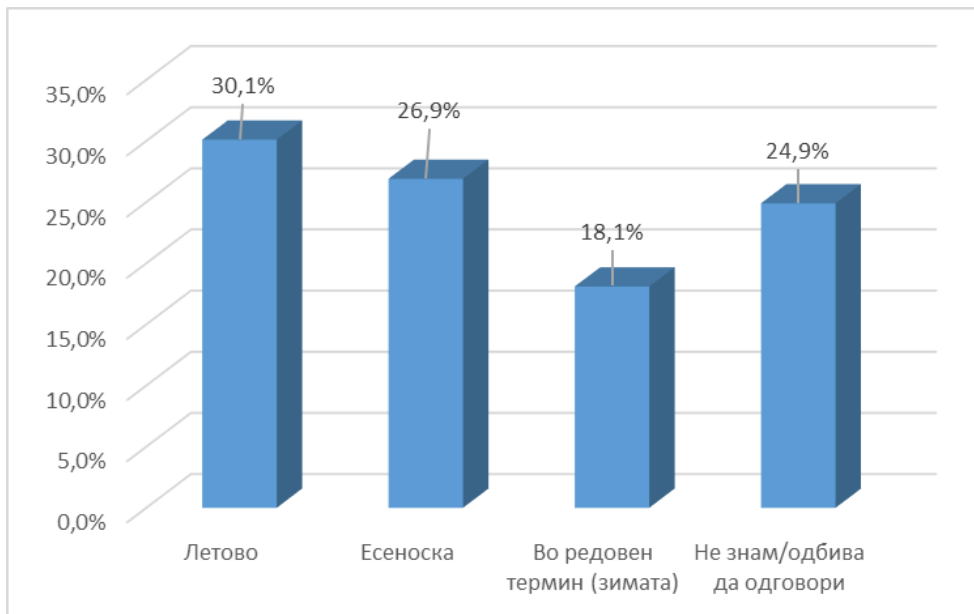
Графикон 38. По дозволата на Владата за отворање на одредени места, за колку време би се чувствувале комфортно да:



Како дел од ова истражување, а поврзано со спремноста за враќање на активностите во норма, испитаниците беа прашани кога според нив треба да се одржат одложените предвремени парламентарни избори кои беа закажани на 12 април годинава. Според податоците на графикон 39 може да се забележи дека нема мнозински одговор на ова прашање, па сличен е процентот на испитаниците кои сметаат дека изборите треба да се одржат летово (30%) со оние кои сметаат дека изборите треба да се одржат во есен (27%). Значително понизок е процентот на испитаници според кои изборите треба да се одржат во својот редовен термин, односно во зима (18%).

Врз одговориле на ова прашање влијание имала етничката припадност на испитаниците, каде процентот на етнички Албанци (48%) според кои изборите треба да се одржат летово е повисок од процентот на етничките Македонци (25%) кои го делат овој став.

Графикон 39. Ставови за тоа кога треба да се одржат парламентарните избори



ПРИЛОГ 1. ПРАШАЛНИК

1. Размислувајќи за моменталната состојба во светот и земјата во однос на новиот корона вирус – Ковид19, колку би кажале дека сте загрижен:
 1. Многу загрижен
 2. Донекаде загрижен
 3. Донекаде незагрижен
 4. Воопшто незагрижен
 5. Не знам
 6. Одбива да одговори

2. Од она што до сега го знаете и сте го чуле или виделе, дали сметате дека актуелниот корона вирус Ковид19 е:
 1. Природно појавен
 2. Излезен од лабораторија со намера
 3. Излезен од лабораторија по грешка
 4. Е поврзан со воспоставување на 5г мрежи во светот
 5. Вирусот не ни постои
 6. Не знам
 7. Одбива да одговори

3. Колку сте загрижен дека Вие лично ќе се заразите со новиот корона вирус Ковид19?

4. Колку сте загрижен дека можеби без да знаете дека го имате, го ширите вирусот Ковид19?
 1. Многу загрижен
 2. Донекаде загрижен
 3. Донекаде незагрижен
 4. Воопшто незагрижен
 5. Не знам/Одбива да одговори

5. Од каде работите во моментот?
 1. Од работното место
 2. Од дома
 3. На принуден одмор сум
 4. Одбива да одговори

6. Колку лесно/тешко ја завршува работата сега?
 1. Исто
 2. Потешко
 3. Полесно
 4. Не знам
 5. Одбива да одговори

7. Три главни грижи со кои се соочува во однос на работата од дома
 1. Физичкиот работен простор
 2. Одржување редовен распоред на работни обврски
 3. Грижа за деца
 4. Комуникација со колеги е потешка
 5. Многу дистракции дома
 6. Социјална изолација
 7. Генерална анксиозност за влијанието на вирусот врз мојот живот
 8. Ги немам сите потребни информации и алатки за да ефикасно работам од дома
 9. Друго_____
 10. Не знам
 11. Одбив да одговори

8. Колку сметате дека вашата работа може да се завршува на овој начин без да има негативно влијание врз перформансот?

1. Не е воопшто одржливо вака
 2. Една недела
 3. Неколку недели
 4. Два месеци
 5. Три или повеќе месеци
 6. Не знам
 7. Одбив да одговори
9. Колку сметате дека работното место ви е сигурно?
1. Целосно сигурно
 2. Донекаде сигурно
 3. Донекаде несигурно
 4. Воопшто несигурно
 5. Не знам
 6. Одбива да одговори
10. Дали сметате дека приходите на работното место ви се сигурни?
1. Целосно сигурни
 2. Донекаде сигурни
 3. Донекаде несигурни
 4. Воопшто несигурни
 5. Не знам
 6. Одбива да одговори
11. Дали сметате дека многу луѓе ќе изгубат работно место поради вирусот?
1. Да
 2. Не
 3. Не знам
 4. Одбива да одговори
12. Дали сметате дека нашата земја ќе навлезе во економска криза доколку ваквата ситуација потрае?
1. Да
 2. Не
 3. Не знам
 4. Одбива да одговори
13. Дали сметате дека нашата земја лесно ќе излезе од економска криза?
1. Да
 2. Не
 3. Не знам
 4. Одбива да одговори
14. На скала од 1 до 5 како би оцениле економските мерки на Владата за олеснување на приватниот сектор? 8 не знам/9 одбива да одговори
15. Според Вас кој сектор е најпогоден од кризната ситуација? _____ 98 не знам/99 одбива да одговори
16. Размислувајќи за влијанието на вирусот врз економијата, дали според вас економијата треба да се отвори, да се вратат работните процеси и без целосно решавање на проблемот со вирусот?
1. Целосно се согласувам
 2. Донекаде се согласувам
 3. Донекаде не се согласувам
 4. Воопшто не се согласувам
 5. Не знам
 6. Одбива да одговори

17. Дали сметате дека образовните институции веќе треба да започнат со спроведување на часови во училиштата? (дали сметате дека учениците треба да се вратат во училиште?)
1. Да
 2. Не
 3. Не знам
 4. Одбива да одговори
18. Дали сметате дека градинките треба да работат барем за децата на есенцијалните работници (доктори, сестри, полиција, продавачи во маркети и продавници, аптекари и сл.)
1. Да
 2. Не
 3. Не знам
 4. Одбива да одговори

ДОКОЛКУ Е СЕУШТЕ ВО ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС (СТУДЕНТ) ПРАШАЈ П23-26

19. Колку сметате дека е страшно за вашиот развој и напредок прекилот во образованието? Употребете скала од 1 до 5 каде 1 е воопшто не е страшно, 5 е целосно е страшно (8 доколку не знае и 9 доколку одбива да одговори)
20. Дали посетувате онлајн часови?
1. Да
 2. Не
 3. Одбива да одговори

Доколку на П22 одговори со Да (1) прашај:

21. На скала од 1 до 5 како би ги оцениле овие онлајн часови (8 доколку не знае и 9 доколку одбива да одговори)
22. Дали во времето кое ви е на располагање вклучивте активности како учење нова вештина, нов јазик, нешто што одамна сте сакале, а не сте имале време и сл?
1. Да
 2. Не
 3. Одбива да одговори
23. Дали сметате дека Министерството за Образование има план во однос на продолжување на образовниот процес без голема штета од овој прекин?
1. Да
 2. Не
 3. Не знам
 4. Одбива да одговори
24. Колку сметате дека ситуацијата со новиот вирус Ковид19 го промени Вашиот живот и секојдневието?
1. Целосно го промени
 2. Донекаде го промени
 3. Воопшто не го промени
 4. Не знам
 5. Одбива да одговори
25. До кој степен се изолирате? Размислувајте за луѓето со кои се видовте изминативе 2 недели и дајте оценка од 1 до 5, каде 1 е воопшто не се изолирав, се гледав со семејство, колеги, пријатели најнормално, а 5 целосно се изолирав – сам или само со членови на домаќинството во кое живеам.

26. Како, ако воопшто, ги променивте Вашите навики за купување во последниот месец дена поради Ковид19?
1. Поретко купувам во продавници
 2. Почесто купувам онлајн (преку интернет)
 3. Купувам во време кога има најмалку гужва
 4. Направив залихи лекарства и медицински материјали
 5. Направив залихи од храна и работи за во домаќинство
 6. Само еден член од семејството оди да пазарува
 7. Друго _____
 8. Не ги променив навиките за купување
 9. Не знам
 10. Одбива да одговори
27. Колку сметате дека имате достапна поддршка од семејство, пријатели, познаници како поддршка во овој период?
1. Целосно достапна поддршка
 2. Донекаде достапна поддршка
 3. Донекаде недостапна поддршка
 4. Воопшто недостапна поддршка
 5. Не знам
 6. Одбива да одговори
28. Дали имате одреден лекарски преглед или потреба да посетите било каков доктор во изминатиов период која ја одложивте поради состојбата со вирусот?
1. Да
 2. Не
 3. Одбива да одговори
29. Што за Вас се главни потешкотии во моментот
1. Намалени приходи – лични
 2. Намалени приходи – во домаќинство
 3. Загуба на работно место
 4. Достапност на здравствена грижа и услуги
 5. Достапност на храна и ресурси за домаќинство
 6. Достапност на медицински и фармацевтски производи
 7. Одржување рутина
 8. Друго _____
 9. Не знам
 10. Одбив да одговори
30. Во изминатата недела колку често (постојано, често, понекогаш, ретко, никогаш, не знам, одбива да одговори)
1. Се чувствувате нервозен, анксиозен, “на раб”
 2. Се чувствувате депресивен, тажен
 3. Се чувствувате осамен
 4. Се чувствувате исплашен за себе
 5. Се чувствувате исплашен за најблиските
 6. Плачевте
 7. Се смеевте со блиски
 8. Се чувствувате полн со надеж за иднината
 9. Чувствувате физички реакции (потење, тресење, срцебиене) кога размислувате за моменталната ситуација со вирусот и како таа ви влијае
31. Размислувајќи за односите во Вашето семејство, дали би рекле дека во периодов:
1. Се подобрили
 2. Се влошени
 3. Исти се
 4. Не знам
 5. Одбива да одговори

32. Размислувајќи за расправиите помеѓу Вас и членовите на Вашето семејство, дали би рекле дека во периодов:
1. Се зголемија
 2. Се намалија
 3. Исто како претходно
 4. Не знам
 5. Одбива да одговори
33. Размислувајќи за Вашето консумирање на алкохол во периодов, споредено со пред кризата, дали би рекле дека:
1. Повеќе консумирате алкохол
 2. Помалку консумирате алкохол
 3. Исто како претходно
 4. Не знам
 5. Одбива да одговори
34. Размислувајќи за Вашите навики пред кризната ситуација со вирусот, откако Владата ќе дозволи отворање и враќање на одредени места, кога би се чувствуваале комфортно да:
1. излезете во ресторан
 2. излезете во кафуле
 3. одите во трговски центри и продавници
 4. одите на работни состаноци со повеќе луѓе
 5. патувате низ земјата
 6. одите на работно место
 7. одите на одмор надвор од земјата
 8. одите на одмор во земјата
 9. одите на забава или социјален настан со повеќе луѓе
 10. одите на концерт
 11. одите на верски собир
 12. одите во забавен парк
 13. одите во фитнес сала/сала за вежбање
 14. одите во театар или кино
1. Веднаш (во истиот месец)
 2. За 1 до 3 месеци
 3. За 4 до 6 месеци
 4. Не оваа година
 5. Не знам
 6. Одбива да одговори
35. Според Вас кога треба да се одржат Парламентарните избори кои требаше да се спроведат на 12.04. годинава?
1. Лето
 2. Есен
 3. Во редовен термин (зимата)
 4. Не знам
 5. Одбива да одговори
36. Колку често следите новости во однос на пандемијата и проширеноста на вирусот?
1. Секој ден по неколку пати
 2. Еднаш дневно
 3. 4-5 пати неделно
 4. 2-3 пати неделно
 5. Еднаш неделно
 6. Поретко од еднаш неделно
 7. Никогаш
 8. Не знам
 9. Одбива да одговори

37. Како корисник на мобилен телефон, колку сте спремни ја употребувате (на Вашиот мобилен телефон) апликацијата СтопКорона?
1. Целосно спремен
 2. Донекаде спремен
 3. Донекаде неспремен
 4. Воопшто неспремен
 5. Не сум чул за апликацијата (НЕ СЕ ЧИТА)
 6. Не знам (НЕ СЕ ЧИТА)
 7. Немам мобилен (НЕ СЕ ЧИТА)
38. Размислувајќи за националните традиционални медиуми (ТВ, радио, печатени весници) на скала од 1 до 5 колку добро медиумите покриваат вести во однос на пандемијата?
39. Размислувајќи за сите информации за вирусот кои ги добивате од сите различни медиуми и луѓе, дали би рекле дека информациите се совпаѓаат и градат целина или пак се конфликтни меѓу себе и не може да изградите јасна слика за вирусот?
1. Информациите се совпаѓаат и градат целина
 2. Информациите се конфликтни и конфузни
 3. Не знам
 4. Одбива да одговори

ПРИЛОГ 2. СТРУКТУРА НА ПРИМЕРОКОТ

Пол	%
Маж	49,1
Жена	50,9
Возраст	%
Од 18 до 29 години	20,7
Од 30 до 39 години	20,5
Од 40 до 49 години	20,2
Од 50 до 65 години	20,5
Над 66 години	18,1
Етничка припадност	%
Македонска	68,2
Албанска	23,3
Турска	3,2
Ромска	2,0
Српска	1,3
Босанска	0,8
Влашка	0,2
Друго	1,0
Место на живеење	%
Село	38,6
Град	61,4
Регион	%
Вардарски	8,4
Источен	8,5
Југоисточен	8,5
Југозападен	9,9
Пелагониски	11,8
Полошки	15,0
Североисточен	8,1
Скопски	29,8

Образование	%
Незавршено основно	2,0
Основно	13,5
Средно	57,4
Вишо	5,8
Високо	19,1
Постдипломски студии	2,2
Работен статус	%
Вработен во јавна институција	17,7
Вработен во приватна институција	26,2
Вработен во граѓанска организација	0,3
Самовработен	4,0
Земјоделец	3,3
Невработен	17,1
Студент	6,2
Ангажиран во домашни задачи	5,9
Пензионер	18,7
Главен извор за информирање	%
Национални ТВ	46,8
Интернационални ТВ	1,6
Радио	0,5
Печатени медиуми	0,6
Социјални медиуми	16,2
Интернет портали	29,6
Веб страни на медиуми	2,5
Семејство и пријатели	1,1
Друго	1,1



ПРОФИЛ НА ИЗДАВАЧИТЕ

Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) веќе 25 години е значаен актер на граѓанското општество во Македонија и во регионот, заснован на вредности и интереси и нивно застапување и влијание врз општеството.

Визијата на МЦМС е мир, хармонија и просперитет на луѓето во Македонија, на Балканот и глобално. МЦМС ја дефинира својата мисија да предводи промени со нови и алтернативни решенија на општествените проблеми.

МЦМС дејствува во секторите на: развој на граѓанското општество, добро владеење (антикорупција), социјална инклузија (вработување, образование, дијалог и културна различност).

Од 1993 г. МЦМС спроведе повеќе од 65 програми со реализирани преку 1,600 проекти со вкупен буџет од над 70 милиони евра.

М-ПРОСПЕКТ ДОО Скопје е друштво за истражување на пазар и испитување на јавно мислење, основано во 2012 година. Главната дејност на агенцијата се квантитативни и квалитативни истражувања во областа на економијата, пазарот, општествените феномени и процеси, политиката и медиумите.

Во досегашната работа М-Прспект има спроведено повеќе од 200 истражувања во земјата и има учествувано во регионални и глобални истражувања. Преку високо иновативен, прилагодлив и ефикасен пристап воден од потребите на општеството и на клиентите, М-Прспект се залага за добивање високо квалитетни информации. Како член на ICC/ESOMAR, најголемата светска асоцијацијата за општествени и истражувања на пазар М-Прспект се обврзува да се придржува на највисоките професионални и методолошки стандарди во ICC/ESOMAR.

БЕЛЕШКА ЗА АВТОРИТЕ

Јасмина Михаиловска е истражувач, со 10 годишно искуство во истражувачкиот сектор, вклучена во процесот на подготовка и реализација на квантитативни и квалитативни методологии за собирање и анализа на податоци за јавното мислење за маркетинг, економски и општествени прашања.

Фанија Ивановска својата вклученост во активностите на МЦМС ја започнува како волонтер во септември 2015 година, а од декември 2015 година е во работен однос како помлад соработник на проект во Одделението за граѓанско општество и демократизација.

Александар Кржаловски е активен во граѓанскиот сектор од времето на студиите (1990 година), вработен е во МЦМС од декември 1995 година, а прв извршен директор на организацијата е од 2011 година. Автор е на повеќе истражувања и публикации, а остварил и неколку мисии за оценка на програми и други организации во Македонија и во странство.